

Bureau Sostenemi

**HANDELINGSPROTOCOL
ADVIES- EN MELDPUNT
KINDERMISHANDELING**

Tekst

Janneke Steinmann met medewerking van:
Paul Baeten, Lydia Janssen, Marion Henneman, Ilona Sneek.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Uitgangspunten Bureau Sostenemi	6
3. Wettelijk kader	8
3.1 Taken	8
3.2 Bevoegdheden	8
4. Algemeen proces Bureau Sostenemi	10
5. Het eerste contact met Bureau Sostenemi	10
5.1 Doel	11
5.2 Eerste contact	11
5.3 Besluit: advies of melding	11
5.4 Vervolg	11
6. Advies en ondersteuning	12
6.1 Doel	12
6.2 Advies	12
6.2.1 Adviesgesprekken met gezinsleden	12
6.3 Adviesgesprekken met burgers en professionals	12
6.4 Ondersteuning	13
6.4.1 Ondersteuning aan gezinsleden	13
6.4.2 Ondersteuning aan burgers en professionals	13
6.5 Verdeling van verantwoordelijkheden	13
6.6 Vervolgadvies	13
6.7 Omzetten van een advies in een melding	13
6.8 Ambtshalve optreden	14
6.9 Registratie van gegevens over het advies	14
6.10 Bewaartermijn	14
6.11 Vervolg	14
7. Meldingen	15
7.1 Doel	15
7.2 Melding door gezinslid of burger	15
7.3 Meldingen door professionals	15
7.3.1 Melding op basis van de Kindcheck	16
7.4 Meldingen over kindermishandeling buiten het gezin	16
7.5 Hoe kan er gemeld worden?	16
7.6 Anonimiteit ten opzichte van het gezin	17
7.7 Melder die zijn/haar melding in wil trekken	18
7.8 Afspraken maken	18

7.9 Vervolg	18
8. Eerste veiligheidsbeoordeling	19
8.1 Doel	19
8.2 Termijn	19
8.3 Stappen in de veiligheidsbeoordeling	19
8.3.1 Informatieverzameling	19
8.3.2 Analyse en beoordeling van de veiligheid	19
8.3.3 Besluitvorming	20
8.4 Criteria voor het beleggen van de verantwoordelijkheid voor de vervolgstappen	20
8.4.1 Bureau Sostenemi	20
8.4.2 Overdracht aan lopende hulpverlening	21
8.4.3 Overdracht aan andere instantie	21
8.4.4 Overdracht aan Directie Voogdijraad	21
8.4.5 De melding wordt afgesloten	21
9. Inventarisatie van veiligheid	23
9.1 Doel	23
9.2 Termijn	23
9.3 Algemene richtlijnen	23
9.4 Inventarisatie	23
9.4.1 Contact met het gezin	23
9.4.2 Contact met kinderen	24
9.4.3 Contact met informeel netwerk	25
9.4.4 Contact met professionals	25
9.4.5 Analyse en beoordeling	25
10. Herstel van de veiligheid: het veiligheidsplan	26
10.1 Doel	26
10.2 Het werken aan een veiligheidsplan	26
10.2.1 Familie-netwerkbijeenkomst	26
10.2.2 Het veiligheidsplan	26
10.2.2.1 Bodemeisen	27
10.2.3 Professionals betrekken	27
10.2.4 Kinderen betrekken	27
11. Evalueren van de veiligheid	28
11.1 Doel	28
11.2 Evalueren en beoordelen van de veiligheid	28
11.2.1 Evaluatie van het veiligheidsplan	28
11.2.2 Beoordeling van de veiligheid	28
12. Overdragen en afsluiten	30
12.1 Doel	30
12.2 Overdracht	30

12.3 Feedback aan melders	30
12.4 Afsluitredenen	31
12.5 Beëindiging verantwoordelijkheid werken aan veiligheid	31
13. Dossiervorming	32
13.1 Doel	32
13.2 Één dossier per gezin	32
13.3 Vuistregels zorgvuldige dossiervorming	32
13.4 Bewaartermijn	32
13.5 Vastleggen van gegevens naar aanleiding van een advies	33
13.6 Inzage mogelijkheden van betrokken gezinsleden t.a.v. de gegevens in het dossier	33
Bijlage 1 Begrippenlijst	37
Bijlage 2 Gesprekken met kinderen	39
Bijlage 3 kindermishandeling die buiten het gezin plaatsvindt	41
Bijlage 4 Wetsartikel 1:243 a t/m c	42

1. Inleiding

Voor u ligt het handelingsprotocol van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling op Aruba. Sinds juni 2019 is Bureau Sostenemi verankerd in de wet (BWA art. 243 a t/m c) als het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Daarmee heeft Bureau Sostenemi een wettelijke opdracht gekregen met daarbij behorende taken en bevoegdheden. De werkwijze die hieruit voortkomt is beschreven in dit Handelingsprotocol.

Dit Handelingsprotocol is zorgvuldig tot stand gekomen in overleg en samenwerking met het team van Bureau Sostenemi en er hebben diverse externe personen meegelezen. De beschrijving van de werkwijze is een vertaling van de wet en het is ook getoetst aan de wet. Omdat bij Veilig Thuis Nederland al eerder handelingsprotocollen zijn ontwikkeld, is er dankbaar gebruik gemaakt van wat er al bedacht is op dit gebied. Er zijn in het document gedeelten die overeenkomsten hebben met de beschrijving van het handelingsprotocol van Veilig Thuis Nederland. Er is voor gekozen om niet bij elke overeenkomst een verwijzing te maken naar het Handelingsprotocol van Veilig Thuis Nederland.

Voor de medewerkers van Bureau Sostenemi geeft dit Handelingsprotocol een richtlijn voor het handelen in gevallen van (vermoedens) van kindermishandeling. Elke zaak vraagt om een professionele afweging en elke afweging is maatwerk.

Voor de gezinnen die te maken krijgen met Bureau Sostenemi biedt dit protocol duidelijkheid over de werkwijze en de rechten die betrokkenen hebben. Het protocol biedt een duidelijke werkwijze waardoor de gezinnen door alle medewerkers van Bureau Sostenemi met dezelfde zorgvuldigheid en kwaliteit worden benaderd.

Voor professionals die met Bureau Sostenemi samenwerken geeft het protocol duidelijkheid over de rol van Bureau Sostenemi, hoe Bureau Sostenemi zich tot de professionals verhoudt en welke afwegingen worden gemaakt.

2. Uitgangspunten Bureau Sostenemi

- 1. Bureau Sostenemi geeft prioriteit aan de belangen van kinderen**

Bij alle handelingen van Bureau Sostenemi vormen de belangen van minderjarige kinderen de eerste overweging. Dat geldt expliciet in situaties waarin de veiligheid, de gezondheid of de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen worden bedreigd. Waar de belangen van kinderen, ook op de langere termijn, niet parallel lopen met de belangen van volwassenen, laat Bureau Sostenemi de belangen van kinderen voorgaan.
- 2. Bureau Sostenemi is gericht op het herstellen van de veiligheid op de korte en op langere termijn**

Bureau Sostenemi geeft advies aan burgers en professionals over de aanpak kindermishandeling waardoor zo snel mogelijk de veiligheid wordt hersteld. Als dat resultaat niet wordt bereikt, adviseert Bureau Sostenemi de samenwerkingspartners over een meer effectieve aanpak. Blijft het beoogde resultaat ook dan uit, dan draagt Bureau Sostenemi er zorg voor dat de verantwoordelijkheid voor de casus door Bureau Sostenemi (tijdelijk) wordt gedeeld en/of overgenomen of een eventuele doorgeleiding naar Directie Voogdijraad. Daarnaast schakelt Bureau Sostenemi, waar nodig, passende hulpverlening van andere ketenpartners in die een bijdrage kunnen leveren aan veiligheid en herstel van opgelopen schade op korte en lange termijn. Het uiteindelijke resultaat daarvan moet zijn dat de kindermishandeling stopt en de benodigde veiligheid bereikt wordt.
- 3. Bureau Sostenemi sluit aan bij de eigen kracht van het gezin en het sociale netwerk**

Bureau Sostenemi werkt oplossingsgericht samen met het gezin en sluit aan bij de sterke kanten en vaardigheden van individuele leden van het gezin en hun sociale omgeving. De inzet is erop gericht om die sterke kanten en vaardigheden te versterken door ze verder te helpen ontwikkelen. Bureau Sostenemi respecteert de cliënt als iemand die het waard is om mee samen te werken. Er wordt met de persoon samengewerkt en niet met de mishandeling. Uitgaande van de eigen kracht van gezinnen en hun sociale netwerk, benadert Bureau Sostenemi hen als partners in het creëren van veiligheid door hen hoop te geven en het gevoel dat veranderingen mogelijk zijn.
- 4. Bureau Sostenemi is gericht op samenwerking**

Naast dat Bureau Sostenemi een nauwe samenwerking aangaat met gezinnen is Bureau Sostenemi een organisatie die zijn doelen bereikt in nauwe samenwerking met andere organisaties. Bureau Sostenemi betreft zoveel mogelijk alle professionals die al betrokken zijn in een zo vroeg mogelijk stadium. Daarnaast zoekt Bureau Sostenemi ook actief naar samenwerking met professionals of organisaties die betrokken kunnen worden voor het verder werken aan veiligheid. Er wordt gezamenlijk afgestemd wie wat doet en waar nodig vinden er warme overdrachten plaats waar de gezinnen bij zoveel mogelijk bij betrokken worden. Als het gaat om de expertise op het gebied van de aanpak van kindermishandeling zijn Bureau Sostenemi en het lokale veld complementair aan elkaar. Bureau Sostenemi investeert in een productieve relatie met de samenwerkingspartners, betreft hen zoveel mogelijk bij het handelen en neemt waar mogelijk het initiatief tot het verbeteren van de gezamenlijke kwaliteit in de uitvoeringsketen. Bureau Sostenemi weet dat een vaste hulpverlener of instantie in het leven van een kind van groot belang is en zal zijn best doen om dat voorop te zetten in de samenwerking met de keten.
- 5. Bureau Sostenemi is een betrouwbare organisatie en werkt zorgvuldig en transparant**

Bureau Sostenemi heeft verregaande bevoegdheden die diep kunnen ingrijpen in het privéleven van leden van gezinnen. Dat vereist dat Bureau Sostenemi een betrouwbare organisatie moet zijn voor zowel gezinnen als voor professionals. De sleutelwoorden die Bureau Sostenemi hanteert zijn: professionaliteit, deskundigheid, methodisch werken, respectvol handelen, zorgvuldigheid en transparantie.

6. De uitwerking van deze begrippen wordt door Bureau Sostenemi verankerd in het Handelingsprotocol. Bureau Sostenemi is in de richting van het gezin altijd respectvol en open over de werkwijze, de analyse en beoordeling van de veiligheid en de daaruit volgende beslissingen. In de richting van professionals toont Bureau Sostenemi zijn betrouwbaarheid door beschikbaar te zijn voor deskundig advies en te investeren in een constructieve samenwerking onder andere door melders steeds achteraf te laten weten wat Bureau Sostenemi met de melding heeft gedaan.

7. **Bureau Sostenemi werkt systeemgericht**
Bureau Sostenemi betreft alle leden van het gezin en hun sociale netwerk actief en met inachtneming van hun onderlinge relaties en patronen bij zowel de analyse van de problemen als de oplossing ervan, zonder dat daarbij de individuele problematiek uit het oog wordt verloren. De kinderen die slachtoffer of getuige zijn van geweld of mishandeling worden eveneens actief betrokken door Bureau Sostenemi. Daarnaast werkt Bureau Sostenemi cultuursensitief, met oog voor verschillende opvattingen, normen en waarden maar neemt een standpunt in over kindermishandeling.

8. **Bureau Sostenemi deelt informatie alleen indien dat voor het borgen van de veiligheid noodzakelijk is**
Bureau Sostenemi deelt informatie alleen met professionals die actief een bijdrage leveren aan het realiseren van de veiligheid in gezinnen, zowel op de korte- als op de langere termijn. Aan deze professionals wordt uitsluitend die informatie verstrekt die zij nodig hebben voor hun bijdrage. Bureau Sostenemi stelt gezinnen op de hoogte als het informatie wil opvragen of wil delen met andere professionals of instanties. Als de veiligheid dit toelaat, worden de gezinsleden hierover vooraf geïnformeerd en wordt hen ook om een reactie gevraagd. Bureau Sostenemi houdt zo goed mogelijk rekening met mogelijke bezwaren van betrokkenen tegen het opvragen of verstrekken van informatie, maar laat zich uiteindelijk leiden door de noodzaak om informatie op te vragen of te verstrekken in verband met de rechten en veiligheid van kinderen.

3. Wettelijk kader

In Bijlage 4 staat het volledige wetsartikel waar de taken en bevoegdheden van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling in zijn geregeld. In dit hoofdstuk staat een uitleg van de wettelijke taken en bevoegdheden.

3.1 Taken

De wettelijke taken van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) worden geregeld in artikel 1:243a, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek van Aruba. Het gaat om het volgende:

- A. het verstrekken van advies aan een persoon of instelling die een vermoeden van kindermishandeling heeft over de stappen die door hem in verband hiermee kunnen worden ondernomen en het zonedig ondersteunen daarbij;
- B. het naar aanleiding van een melding van kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of sprake is van kindermishandeling; *
- C. het beoordelen van de vraag of en zo ja tot welke stappen de melding van kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft; *
- D. het in kennis stellen van andere relevante instanties van kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de minderjarige dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft, daartoe aanleiding geeft;
- E. het fungeren als landelijk registratiepunt van alle gevallen van kindermishandeling of vermoeden van kindermishandeling; **
- F. het op de hoogte stellen van degene die een melding heeft gedaan, alsmede van de huisarts van de minderjarige, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen. ***

**De taak om te onderzoeken of sprake is van kindermishandeling is in dit Handelingsprotocol vertaald in het maken van een beoordeling van de veiligheid van gemelde kind. Deze vertaling vloeit voort uit de afspraak om Signs of Safety te hanteren als de gemeenschappelijke benadering van casussen van kindermishandeling. Deze afspraak is gemaakt door alle instanties en diensten die betrokken zijn bij de aanpak van kindermishandeling. Met het beoordelen van de veiligheid van het gemelde kind geeft Bureau Sostenemi invulling aan de onder c genoemde wettelijke taak én aan de afspraak die gemaakt is over het hanteren van de benadering van SofS.*

*** Op verzoek van de landelijke overheid leveren instanties info aan op basis van anonieme gegevens. De registratie is alleen statistisch van waarde. Bureau Sostenemi maakt van de cijfers een analyse. Het nog te ontwikkelen Centraal Registratiesysteem zal kunnen worden gebruikt om beleidsinformatie te analyseren. De stappen van de Beschermingscode zullen hierin leidend zijn. Zoals bijvoorbeeld hoe vaak er kindermishandeling gesignaleerd wordt en hoe vaak dit heeft geleid tot een melding.*

**** Door de wettelijke verplichting in verband met de continuïteit van de zorg wordt de huisarts op een standaard manier geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek. Als Bureau Sostenemi aanvullende acties verwacht van de huisarts dan hoort de huisarts dat los van de standaard melding.*

3.2 Bevoegdheden

Om de wettelijke taken te kunnen uitvoeren heeft het AMK een specifieke bevoegdheid om zonder toestemming van het gezin persoonsgegevens te kunnen verwerken. Daarmee heeft het AMK de bevoegdheid om, zonder daarbij afhankelijk te zijn van de toestemming van de ouders en/of wettelijke vertegenwoordigers:

- Een melding aan te nemen en in een registratiesysteem vast te leggen,
- Informatie over het gezin bij anderen op te vragen en deze informatie vast te leggen,
- De melding met anderen te bespreken en overleg over de melding te voeren.

Het AMK is op grond van artikel 1:243b bevoegd, indien dit noodzakelijk wordt geacht om een situatie van kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden van kindermishandeling te onderzoeken, een persoon of instelling, die in een beroepsmatige, hulpverlenende, pedagogische of persoonlijke relatie tot de minderjarige of zijn gezin staat, zonder toestemming van degene die de melding betreft, verzoeken om inlichtingen te verstrekken. Zie verdere uitleg over het spreken met kinderen in hoofdstuk 8.4.2.

Bij zo'n ruime bevoegdheid geldt de beperking dat deze bevoegdheden alleen gebruikt mogen worden om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Dit betekent dat elke casus afgewogen dient te worden en op maat beoordeeld moet worden wie van de melding op de hoogte moet worden gesteld en met wie overlegd moet worden om de kindermishandeling te stoppen en om de gezinnen passende hulp te kunnen bieden.

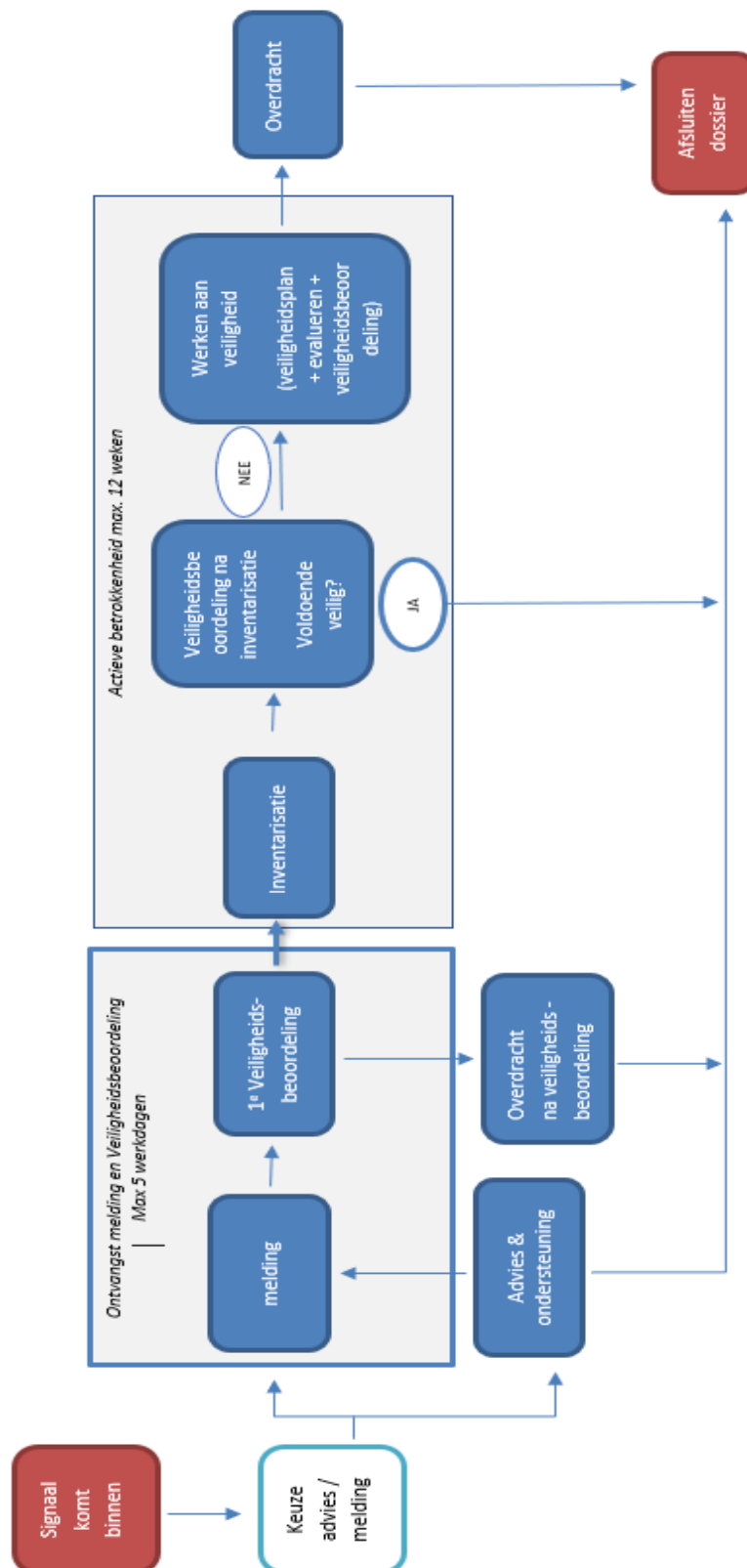
Bij de bevoegdheden om informatie te mogen delen zonder toestemming koppelt de wetgever de plicht om open en transparant te zijn over de melding tegen het gezin. Het uitgangspunt is dat het AMK eerst in gesprek gaat met de ouders op wie de melding betrekking heeft om hen te informeren over de melding, hoor- en wederhoor toe te passen, hen te informeren over mogelijke vervolgstappen zoals het voeren van overleg met hulpverleners, persoonlijk netwerk, spreken met de kinderen, etc.

3.2.1 Bevoegdheid geldt niet voor de adviestaak

Om er voor te zorgen dat het vragen van advies aan het AMK zo laagdrempelig mogelijk blijft, maakt de wet een uitzondering op die bevoegdheid voor de adviestaak. Dat betekent dat het AMK niet bevoegd is om bij een advies gegevens van gezinsleden te vragen en vast te leggen. Advies wordt gevraagd op basis van anonieme cliëntgegevens.

4. Algemeen proces Bureau Sostenemi

Onderstaand het schema van het werkproces van Bureau Sostenemi. De inhoud van de verschillende processtappen wordt in de volgende hoofdstukken beschreven.

5. Het eerste contact met Bureau Sostenemi

5.1 Doel

Het eerste contact met Bureau Sostenemi heeft 2 doelen:

- Bureau Sostenemi krijgt een beeld van de huidige veiligheidssituatie van alle gezinsleden en van de (on)mogelijkheden van degene die contact opneemt voor het herstellen van de veiligheid;
- Bureau Sostenemi neemt een besluit over de te nemen vervolgstappen.

5.2 Eerste contact

Bureau Sostenemi bespreekt in het eerste contact:

- De relatie van degene die contact opneemt tot het gezin;
- De samenstelling van het gezin en de leeftijd van de kinderen;
- Bedoelingen en verwachtingen van degene die contact opneemt;
- De werkwijze en mogelijkheden van Bureau Sostenemi;
- Anonimiteit ten opzichte van betrokkenen;
- Consequenties van de verschillende vervolgtrajecten voor anonimiteit, verantwoordelijkheidsverdeling, registratie en informatieplicht;
- Indien van toepassing verstrekt Bureau Sostenemi informatie over beroepsgeheim en de Beschermingscode.

5.2.1 Als minderjarigen contact zoeken met Bureau Sostenemi

Bureau Sostenemi spreekt in een eerste contact met minderjarigen – ongeacht hun leeftijd – die zich tot Bureau Sostenemi wenden, ook als er geen toestemming is van de gezaghebbende ouder(s).

5.3 Besluit: advies of melding

Bij de keuze tussen advies of melding is degene die contact heeft opgenomen met Bureau Sostenemi bepalend. Wil diegene een melding doen, dan wordt de melding altijd door Bureau Sostenemi in ontvangst genomen en vastgelegd. Bureau Sostenemi adviseert bij het maken van deze afweging. Daarbij hanteert Bureau Sostenemi de volgende richtlijnen:

- Is degene die contact heeft opgenomen in staat om stappen te zetten die nodig zijn directe en stabiele veiligheid?
- Als het een professional betreft: zou degene op basis van de Beschermingscode een melding moeten doen?

5.4 Vervolg

Het eerste contact leidt tot :

- Advies en ondersteuning aan het gezin, burgers of professionals;
- Het in ontvangst nemen van een melding;
- Beëindiging van het contact in het geval dat er geen sprake is van kindermishandeling (wordt geregistreerd als advies).

6. Advies en ondersteuning

6.1 Doel

Personen die advies vragen weten wat zij kunnen doen om de situatie van kindermishandeling te doorbreken en de veiligheid te herstellen en zijn in staat om de benodigde stappen te zetten of hebben tools gekregen om signalen van kindermishandeling te duiden. Het eerste contact zoals beschreven in hoofdstuk 4 en de advisering en ondersteuning zoals beschreven in dit hoofdstuk, vormen samen één gesprek met de adviesvrager.

6.2 Advies

Aan de hand van het in kaart brengen van de zorgen en krachten, het meten van de veiligheid en wat er nodig is voor het vergroten van de veiligheid heeft de adviesvrager het gesprek met de medewerker van Bureau Sostenemi. Bureau Sostenemi heeft samen met de adviesvrager beoordeeld en besloten dat Bureau Sostenemi advies en/of ondersteuning biedt.

6.2.1 Adviesgesprekken met gezinsleden

Onder gezinsleden wordt verstaan de personen die zelf huiselijk geweld en / of kindermishandeling begaan of ondergaan.

Tijdens deze fase motiveert Bureau Sostenemi het gezinslid tot het nemen van stappen om de veiligheid te herstellen. Dit kan door middel van het vragen stellen, informeren en adviseren over:

- Mogelijke gevolgen van onveiligheid / geweld / toxische stress;
- Mechanismen die een rol spelen bij het in stand houden van de onveiligheid;
- De mogelijkheden om de situatie te doorbreken;
- De stappen die de direct betrokkene zelf kan zetten;
- De ondersteuning die Bureau Sostenemi daarbij kan bieden of organiseren.

6.2.1.1 Algemene richtlijnen als gezinsleden zelf contact zoeken

Bureau Sostenemi hanteert de volgende richtlijnen als gezinsleden advies vragen:

- De adviesvrager houdt regie over zijn/haar eigen situatie. Dat betekent dat Bureau Sostenemi niet zal handelen zonder uitdrukkelijke toestemming van de adviesvrager. Daarnaast zal Bureau Sostenemi voor eventuele verstrekking van informatie aan derden uitdrukkelijke toestemming vragen;
- De adviesvrager kan anoniem blijven;
- In het geval er meerdere contacten nodig zijn, zal Bureau Sostenemi het gezinslid toestemming vragen voor het registreren van zijn/haar persoonsgegevens.

6.3 Adviesgesprekken met burgers en professionals

Bureau Sostenemi stelt vragen en bespreekt met burgers en professionals die advies vragen over het volgende:

- Wat de adviesvrager ziet waar hij/zij zich zorgen over maakt, wat hij/zij ziet dat er aan veiligheid is en hoe hij/zij de veiligheid van het kind beoordeelt;
- Wat de adviesvrager zou kunnen doen om de onveiligheid met het gezin te bespreken;
- Wat de adviesvrager zou kunnen doen om de onveiligheid aan te pakken;
- Welke mogelijkheden de adviesvrager heeft om hulpverleners te betrekken bij de aanpak;
- Op welke manier Bureau Sostenemi de adviesvrager daarbij kan ondersteunen;
- Of de adviesvrager behoefte heeft aan een volgend adviesgesprek over dezelfde casus;
- De verdeling van de verantwoordelijkheden tussen Bureau Sostenemi en adviesvrager;
- Hoe Bureau Sostenemi omgaat met het registreren van gegevens naar aanleiding van een advies.

6.4 Ondersteuning

6.4.1 Ondersteuning aan gezinsleden

Bureau Sostenemi kan gezinsleden in praktische zin ondersteunen bij het doorbreken van het geweld of de onveiligheid. De ondersteuning kan op verschillende manieren vormgegeven worden, onder andere door:

- Het leggen van contact tussen gezinsleden en hulpverlener(s);
- Het deelnemen aan één of meer gesprekken van gezinsleden tussen (ex)partners en / of een ketenpartner.

In de contacten met gezinsleden is Bureau Sostenemi outreachend en zo nodig vasthoudend. Bureau Sostenemi beëindigd het contact wanneer voldoende gewaarborgd is dat de nodige stappen worden gezet gericht op herstel van de veiligheid. Bureau Sostenemi kan het gezinslid adviseren een melding te doen in het geval dat herstel van de veiligheid een meer actieve bemoeienis van Bureau Sostenemi vraagt.

Bureau Sostenemi meldt gezinsleden uitdrukkelijk dat Bureau Sostenemi geen verantwoordelijkheid draagt voor de besproken situatie en dat de directbetrokkene nog steeds zelf de regie heeft over zijn / haar veiligheidssituatie.

6.4.2 Ondersteuning aan burgers en professionals

De ondersteuning aan adviesvragers kan bestaan uit:

- het ondersteunen in de voorbereiding van gesprekken met het gezin bij kindermishandeling;
- het ondersteunen tijdens gesprekken met het gezin bij kindermishandeling;
- het ondersteunen met het werken aan veiligheidsafspraken of een veiligheidsplan met de familie;
- het bijwonen van een MDO ter bespreking van de te nemen stappen in geval van kindermishandeling.

Bij het bijwonen van een MDO of gesprekken met het gezin zal door de ketenpartner vooraf met het gezin besproken worden dat Bureau Sostenemi éénmalig aanwezig zal zijn en wat het doel is van het gesprek.

6.5 Verdeling van verantwoordelijkheden

In geval van een advies aan gezinsleden, burgers of professionals blijft de adviesvrager zelf verantwoordelijk voor de aanpak en voor de stappen die eventueel moeten worden ondernomen. Bureau Sostenemi is verantwoordelijk voor het zorgvuldig adviseren. Bureau Sostenemi bespreekt nadrukkelijk met de adviesvrager dat ook na het advies:

- Hij/zij zelf verantwoordelijk blijft voor alle verdere stappen;
- Bureau Sostenemi geen enkele verdere actie onderneemt richting het gezin over de (vermoedelijke) kindermishandeling wanneer er geen melding wordt gedaan.

6.6 Vervolgadvies

In alle gevallen waarin Bureau Sostenemi vindt dat verdere advisering of ondersteuning van de adviesvrager noodzakelijk is, dringt Bureau Sostenemi aan op het maken van een afspraak voor een volgend adviesgesprek over dezelfde casus. De adviesvrager beslist zelf of hij/zij op dit aanbod van een vervolgadvies in gaat.

6.7 Omzetten van een advies in een melding

Bureau Sostenemi adviseert de adviesvrager om zijn adviesvraag om te zetten in een melding, indien Bureau Sostenemi van mening is dat:

- er mogelijk sprake is van acute en/of structurele onveiligheid waarbij het gezin niet open staat voor hulpverlening, én
- de mogelijkheden van de adviesvrager om het gesignaleerde op een adequate manier op te pakken en aan te pakken ontoereikend zijn.

6.8 Ambtshalve optreden

In uitzonderingssituaties waar Bureau Sostenemi kennis neemt van een situatie van kindermishandeling, kan Bureau Sostenemi zelf, zonder dat een ander daarover melding doet, dit vastleggen in verband met de wettelijke taken. Dit kan gaan om situaties die in de media vernomen worden of via een adviesvrager. Bureau Sostenemi besluit tot ambtshalve optreden in het geval dat:

- het veiligheidsrisico voor het kind of een gezinslid hoog en acuut is, én/of
- de adviesvrager ook met ondersteuning van Bureau Sostenemi de veiligheid van de kinderen niet of onvoldoende kan of wil waarborgen, én /of
- na opschaling tussen Bureau Sostenemi en de adviesvrager geen overeenstemming is bereikt over het doen van een melding, én
- Bureau Sostenemi beschikt over persoonsgegevens van het gezin.

De overweging om de verantwoordelijkheid voor het onderzoeken en werken aan de veiligheid op zich te nemen, bespreekt Bureau Sostenemi met de adviesvrager en zijn/haar organisatie of intern met de leidinggevende als het gaat om berichten uit de media. De verantwoordelijke medewerker van Bureau Sostenemi neemt het besluit hiertoe na intern overleg. Bureau Sostenemi informeert de adviesvrager over dit besluit en over de gevolgen die dit voor hem/haar heeft. Bureau Sostenemi kan de adviesvrager niet verplichten om namen van gezinsleden te noemen.

6.9 Registratie van gegevens over het advies

Bureau Sostenemi registreert adviezen op naam van de adviesvrager, tenzij hij/zij daar geen toestemming voor geeft. Bij het geven van advies legt Bureau Sostenemi geen persoonsgegevens vast van het gezin. Bij afspraken over een vervolgadvis legt Bureau Sostenemi de contactgegevens van de adviesvrager vast, met daarbij de afspraken die zijn gemaakt over het vervolg.

6.10 Bewaartermijn

De bewaartermijn voor gegevens over een advies bedraagt twee jaar.

6.11 Vervolg

Bureau Sostenemi sluit het contact met de adviesvrager af.

7. Meldingen

Bureau Sostenemi honoreert *altijd* de wens van burgers en professionals om een melding te doen en deze vast te leggen in het registratiesysteem op voorwaarde dat:

- de melding betrekking heeft op (een vermoeden van) kindermishandeling;
- de melder zichzelf en zijn/haar contactgegevens kenbaar maakt aan Bureau Sostenemi;
- Bureau Sostenemi kan beschikken over de mogelijkheden om het gezin te bereiken (naam / adres / telefoon van ouders / kinderen).

7.1 Doel

Het doel van de melding:

- De verantwoordelijkheid voor het inventariseren en werken aan veiligheid van kinderen en gezinsleden wordt door de melder gedeeld met Bureau Sostenemi;
- Bureau Sostenemi komt in de positie om signalen uit verschillende bronnen te verbinden met de melding en kan zodoende een inschatting maken van de aard en ernst van de onveiligheid.

Het eerste contact zoals beschreven in hoofdstuk 4 en het in ontvangst nemen van de melding zoals beschreven in dit hoofdstuk, vormen samen één gesprek met de melder.

7.2 Melding door gezinslid of burger

Aanvullend op de onderwerpen die in het eerste contact (hoofdstuk 4) aan de orde zijn geweest neemt Bureau Sostenemi de volgende onderwerpen met de melder door:

- Geeft de melder toestemming voor het verstrekken van zijn persoonsgegevens aan het gezin? Is dat het geval, dan legt Bureau Sostenemi de toestemming vast in het dossier;
- Het inventariseren van de feitelijke waarnemingen die bij de melder hebben geleid tot zorgen waaronder ook de aard, frequentie en ernst van de zorgen rondom kindermishandeling;
- De dingen die goed gaan (aanwezige krachten) en/of aanwezige veiligheid volgens de melder;
- De schaalvraag: hoe veilig/onveilig schat de melder de situatie op dit moment in en hoe is dit cijfer onderbouwd?
- Risico's bij eventuele interventie;
- Welke verwachtingen de melder heeft van het melden bij Bureau Sostenemi;
- De terugkoppeling die de melder zal krijgen en het moment waarop hij/zij die kan verwachten.

7.3 Meldingen door professionals

Professionals kunnen Bureau Sostenemi betrekken bij een casus door een melding te doen van (een vermoeden) van kindermishandeling. De professional heeft eerst advies gevraagd aan Bureau Sostenemi waarna tot het besluit is gekomen om de zorgen over (mogelijke) kindermishandeling te melden. Aanvullend op de onderwerpen die in het eerste contact aan de orde zijn geweest, neemt Bureau Sostenemi de volgende onderwerpen met de melder door:

- Het inventariseren van de feitelijke waarnemingen die bij de melder hebben geleid tot zorgen waaronder ook de aard, frequentie en ernst van de zorgen rondom kindermishandeling;
- De aanwezige krachten en/of aanwezige veiligheid;
- Waarvoor de melder bang is dat kan gebeuren als er niets verandert;
- De schaalvraag: hoe veilig/onveilig schat de melder de situatie op dit moment in en hoe is dit cijfer onderbouwd?
- Welke veiligheid er volgens de melder bereikt moet worden;
- Wat de melder denkt dat nodig is om die veiligheid te bereiken;
- Risico's bij eventuele interventie;

- Hoe de gezinsleden hebben gereageerd op het bespreken van de zorgen en het besluit van de professional om te melden;
- Wat de melder zou willen dat de melding bij Sostenemi oplevert;
- De feedback die de melder zal krijgen en het moment waarop hij/zij die kan verwachten.

7.3.1 Melding op basis van de Kindcheck

De Kindcheck wil zeggen dat de professional in bepaalde gevallen verplicht is om te onderzoeken of zijn volwassen cliënt minderjarige kinderen thuis heeft waar hij voor zorgt. De Kindcheck is aan de orde in alle gevallen waarin de professional meent dat door de medische situatie of door andere omstandigheden waarin zijn volwassen cliënt verkeert, een risico bestaat op ernstige schade voor kinderen waar hij zorg voor draagt. Denk bijvoorbeeld aan cliënten met ernstige psychische problemen, drugs- of alcoholverslaving of met een gewelddadige partner. Meent de professional dat dit risico aanwezig is, dan onderzoekt hij in een gesprek met de cliënt of er kinderen bij de cliënt wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie beslist hij of hij verder actie moet ondernemen. De Kindcheck vraagt van professionals om in contacten met volwassen cliënten ook te denken aan mogelijke ernstige schade die bij kinderen kan ontstaan door de situatie waarin de ouder of opvoeder zich bevindt. Anders gezegd: ook oudersignalen kunnen aanleiding zijn om in actie te komen voor de kinderen.

De Kindcheck is vooral gericht op professionals die contacten hebben met volwassen cliënten. Daarnaast geldt de Kindcheck ook voor professionals die zich zorgen maken op basis van oudersignalen terwijl er geen kindsignalen zijn (bijvoorbeeld binnen de kinderopvang en het onderwijs).

Een professional die werkt met volwassenen met ernstige problemen is verplicht de kindcheck uit te voeren. Komt hij/zij op basis daarvan tot de conclusie dat hij/zij een melding moet doen dan bespreekt de medewerker van Bureau Sostenemi aanvullend op de onderwerpen van hoofdstuk 6.3 de volgende onderwerpen:

- Om welk gedrag / welke situatie van de cliënt de professional zorgen heeft;
- Waar de professional bang voor is dat het effect daarvan op de veiligheid van de kinderen kan zijn /is,
- de door de professional ingeschatte effecten van de problemen van zijn/haar patiënt of cliënt voor de veiligheidssituatie van de kinderen;
- de stappen die de professional binnen zijn/haar mogelijkheden heeft gezet om na te gaan of de kinderen veilig zijn;
- het resultaat van het gesprek dat de professional over zijn zorgen en het voornemen om te melden heeft gehad met zijn/haar patiënt of cliënt.

7.4 Meldingen over kindermishandeling buiten het gezin

Over het algemeen houdt Bureau Sostenemi zich bezig met kindermishandeling binnen gezinssituaties. Echter kan het ook voorkomen dat er mishandeling plaatsvindt in een afhankelijkheidsituatie anders dan in een gezin. Denk hierbij aan plekken waar kinderen al dan niet tijdelijk verblijven zoals bijvoorbeeld een school, opvanglocatie, sportvereniging of andere hobby- of vrije tijd verdrijf. In bijlage 3 staat meer informatie hoe Bureau Sostenemi met deze specifieke situaties omgaat.

7.5 Hoe kan er gemeld worden?

Gezinsleden, burgers en professionals kunnen telefonisch, schriftelijk/digitaal of persoonlijk een melding doen.

Professionals

Het heeft de voorkeur dat professionals allereerst telefonisch overleggen met Bureau Sostenemi om de inschatting van ernst en urgentie samen te bespreken en afspraken te maken over verdere samenwerking. Daarna wordt aan de professional gevraagd om aanvullend op het gesprek het meldformulier in te vullen en (digitaal) op te sturen. Bureau Sostenemi neemt alsnog contact op met de melder in het geval in de melding niet alle onderwerpen zijn beschreven zoals genoemd in dit hoofdstuk en in hoofdstuk 4 of dat er nog aanvullende vragen zijn. In (vermoedelijk) spoedeisende situaties dient er altijd telefonisch contact gezocht te

worden met Bureau Sostenemi, zodat direct samen met de professional besproken en afgewogen kan worden welke actie ondernomen moet worden en door wie.

Gezinsleden en burgers

Gezinsleden en burgers kunnen zowel telefonisch als schriftelijk of via de mail hun zorgen delen. Niet altijd is gelijk duidelijk of het om een melding gaat of dat de burger of het gezinslid ook met een advies geholpen zou zijn. Ook kan het zijn dat er nog aanvullende informatie nodig is om ernst en urgentie te kunnen bepalen. Bureau Sostenemi zal in zulke gevallen telefonisch contact opnemen voor verder overleg over de situatie. Er kan ook een afspraak gemaakt worden met Bureau Sostenemi om de melding persoonlijk te komen toelichten.

7.6 Anonimiteit ten opzichte van het gezin

Uitgangspunt is dat Bureau Sostenemi de identiteit van de melder bekend maakt aan het gezin, met uitzondering van de volgende gevallen.

Burgers

De burger die een melding doet dient zijn/haar persoonsgegevens (naam / adres en telefoonnummer of e-mailadres) kenbaar te maken aan Bureau Sostenemi. Zijn/haar identiteit wordt alleen aan het gezin bekend gemaakt met zijn/haar uitdrukkelijke toestemming.

Professionals

Ook professionals maken hun naam en het adres, telefoonnummer en emailadres van hun werk bekend aan het AMK. Uitgangspunt is dat de professional zelf, voorafgaand aan de melding, aan het gezin kenbaar maakt dat hij/zij voornemens is een melding te gaan doen. De professional die een melding doet kan in uitzonderlijke gevallen verzoeken zijn/haar identiteit niet kenbaar te maken aan het gezin in het geval dat het bekend maken van zijn/haar identiteit:

- een ernstige bedreiging vormt of kan vormen voor de kinderen of gezinsleden;
- een ernstige bedreiging vormt of kan vormen voor de melder of voor medewerkers van de melder;
- leidt of kan leiden tot een *ernstige* verstoring van de vertrouwensrelatie met de direct betrokkenen wat nadelige gevolgen heeft voor de veiligheid van het kind.

Het recht van de professional op anonimiteit ten opzichte van degene die gemeld wordt en over wie informatie wordt verstrekt, is een recht dat toebehoort aan de professional als melder of als informant. Hij/zij maakt de uiteindelijke afweging of één van de genoemde uitzonderingsregels op hem/haar van toepassing is of niet. De medewerker van Bureau Sostenemi die de melding in ontvangst neemt, zal de melder of informant bij het maken van die afweging ondersteunen en adviseren. Zo zal Bureau Sostenemi attenderen op mogelijke negatieve gevolgen van anonimiteit ten opzichte van het gezin zoals:

- onbekendheid met de identiteit van de melder kan er bij het gezin toe leiden dat zij hun hele sociale omgeving gaan wantrouwen en zich daardoor gaan isoleren. Dat terwijl de aanpak van kindermishandeling onder andere gericht is op het doorbreken van isolement;
- onbekendheid met de identiteit van de melder ertoe kan leiden dat het gezin een verkeerde persoon aanzien voor, en aanspreken als, degene die gemeld heeft;
- anonimiteit voor Bureau Sostenemi betekent dat (soms belangrijke) delen van de informatie uit de melding, niet met het gezin besproken kunnen worden in verband met herleidbaarheid. Daardoor kan de aanpak minder effectief zijn.

Bureau Sostenemi vraagt daarom aan de professional die verzoekt zijn/haar identiteit niet kenbaar te maken aan het gezin, dat hij/zij:

- telefonisch overlegt met Bureau Sostenemi voorafgaand aan het doen van de melding;
- zijn/haar melding schriftelijk/digitaal indient;
- zijn/haar inspanningen beschrijft om het probleem zelf aan te pakken/bespreekbaar te maken;

- beschrijft welke concrete aanwijzingen en signalen hij/zij heeft dat openheid over de melding een bedreiging kan vormen voor de gezinsleden, voor de melder of voor medewerkers van de melder;
- de wijze beschrijft waarop binnen zijn/haar organisatie de besluitvorming heeft plaatsgevonden over het verzoek zijn/haar identiteit niet aan het gezin kenbaar te maken.

Anonimiteit ten opzichte van Bureau Sostenemi

Meldingen waarbij de melder zowel ten opzichte van Bureau Sostenemi als ten opzichte van het gezin anoniem wil blijven, worden in principe niet in behandeling genomen. Wanneer de leidinggevende van Bureau Sostenemi op basis van een dergelijke melding van oordeel is dat er sprake is van een redelijk vermoeden van ernstige onveiligheid van één of meerdere kinderen, kan hij/zij besluiten deze melding toch in behandeling te nemen. Dit besluit wordt vastgelegd in het dossier.

7.7 Melder die zijn/haar melding in wil trekken

Als de melder opnieuw contact zoekt met Bureau Sostenemi om zijn/haar melding in te trekken, is het aan Bureau Sostenemi (en niet aan de melder) om te beslissen wat de gevolgen zijn van dit verzoek om intrekking.

1. Melder wil intrekken en Bureau Sostenemi meent dat de melding onterecht is gedaan. Bureau Sostenemi verwijdert de melding en informeert hierover het gezin én instellingen of personen met wie Bureau Sostenemi de melding heeft besproken.
2. Melder wil intrekken, Bureau Sostenemi wil vervolgstappen zetten. Als Bureau Sostenemi van mening is dat de melding tot vervolgstappen dient te leiden, ook na het contact met de melder over zijn/haar wens tot intrekking van de melding, dan blijft de melding in het registratiesysteem staan. Aan de melding wordt wel toegevoegd dat de melder zijn/haar melding wilde intrekken, wanneer hij/zij deze wens te kennen gaf, welke reden hij/zij daarvoor noemde en op grond waarvan Bureau Sostenemi de melding toch bewaart.

7.8 Afspraken maken

Tot slot maakt Bureau Sostenemi afspraken met de melder over:

- de vervolgstappen;
- de samenwerking tussen Bureau Sostenemi en de melder;
- de afstemming met het gezin;
- de wijze van communiceren.

7.9 Vervolg

Het in ontvangst nemen van de melding leidt tot het doen van een veiligheidsbeoordeling.

8. Eerste veiligheidsbeoordeling

8.1 Doel

De doelen van de eerste veiligheidsbeoordeling zijn dat Bureau Sostenemi op basis van de inhoud van de melding:

- zicht krijgt op de veiligheid in het gezin;
- tot een besluit komt over de noodzakelijke vervolgstappen.

Bureau Sostenemi baseert deze besluiten op basis van de inhoud van de melding en op de beschikbare informatie uit eigen systemen en eventueel verkregen informatie uit andere bronnen.

8.2 Termijn

De veiligheidsbeoordeling wordt zo snel mogelijk, echter uiterlijk binnen 5 werkdagen na ontvangst van de melding afgerond. Er wordt direct op crisis / zeer hoge urgentie beoordeeld. Als de melding nog incompleet is of er zijn nog teveel onduidelijkheden, dan zoekt Bureau Sostenemi actief contact met de melder om zo snel mogelijk meer duidelijkheid te krijgen. De melder is verantwoordelijk voor het aanleveren van benodigde informatie. Als er binnen 5 werkdagen niet meer verduidelijking komt, dan wordt de veiligheidsbeoordeling gedaan met de informatie die op dat moment beschikbaar is. Bureau Sostenemi is verantwoordelijk dat het proces van werken aan veiligheid in gang wordt gezet zodra Bureau Sostenemi de veiligheidsbeoordeling heeft afgerond en uiterlijk op de 6^e werkdag.

8.3 Stappen in de veiligheidsbeoordeling

De veiligheidsbeoordeling bevat 3 stappen

1. Informatieverzameling;
2. Analyse en beoordeling van de veiligheid;
3. Besluitvorming over de vervolgstappen.

8.3.1 Informatieverzameling

Bureau Sostenemi kan, indien dat nodig is voor een betere beoordeling van de melding, de gegevens uit de melding aanvullen uit de volgende bronnen:

- Melder;
- Gezinsleden zelf;
- Eigen systeem van Bureau Sostenemi op eerdere meldingen die zijn gedaan;
- Censo;
- Directie Voogdijraad;
- Politie.

8.3.2 Analyse en beoordeling van de veiligheid

De verzamelde informatie wordt geanalyseerd en beoordeeld aan de hand van een door Bureau Sostenemi ontwikkeld beoordelingsformulier gebaseerd op het model van Signs of Safety. Daarbij screent Bureau Sostenemi op:

- Ernst en frequentie van de onveiligheid en de schade voor het kind;
- Waar Bureau Sostenemi zich het meest zorgen over maakt (grootste zorg);
- Bestaande krachten / veiligheid;
- Om wat voor soort mishandeling het gaat;
- Welke veiligheid bereikt moet worden (veiligheidsdoel);
- De schaalvraag: hoe veilig/onveilig schat Bureau Sostenemi de situatie op dit moment in en hoe is dit cijfer onderbouwd?

In de beoordeling vermeldt Bureau Sostenemi alle bekende feiten over onveilige gebeurtenissen en feiten die voor veiligheid zorgen met een verwijzing naar de bronnen.

8.3.2.1 Eerste contact met gezinsleden als onderdeel van de veiligheidsbeoordeling

Het eerste contact met het gezin kan onderdeel vormen van de veiligheidsbeoordeling. De informatie uit het contact wordt door Bureau Sostenemi meegenomen bij de beoordeling van de veiligheid. Het contact kan telefonisch worden gelegd of er is een persoonlijk gesprek met gezinsleden. Bureau Sostenemi kan contact hebben met één, meerdere of alle gezinsleden. Alle informatie van het gezin kan bijdragen aan de kwaliteit van de veiligheidsbeoordeling.

In het eerste contact bespreekt Bureau Sostenemi met het gezin:

- De inhoud van de melding en de start van het framework van zorgen en krachten;
- Hun visie op de gemelde zorgen en op hun situatie;
- Hun mogelijkheden tot samenwerking met Bureau Sostenemi aan het herstellen van de veiligheid;
- De taken en bevoegdheden van Bureau Sostenemi;
- De contacten die Bureau Sostenemi eerder heeft gelegd met andere instanties of professionals;
- De contacten die Bureau Sostenemi van plan is te gaan leggen voor zover deze al te overzien zijn;
- De vervolgstappen en het tijdsplan voor zover deze al te overzien zijn.

8.3.3 Besluitvorming

Bureau Sostenemi neemt binnen 5 werkdagen na binnenkomst van de melding één van de volgende besluiten:

- de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de vervolgstappen wordt belegd bij:
 - o Bureau Sostenemi;
 - o een professional of instantie die al betrokken is bij het gezin;
 - o een andere instantie die binnen het vrijwillig kader nog betrokken kan worden;
 - o Directie Voogdijraad als gelijk duidelijk is dat een kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is voor het herstellen van de veiligheid en het verder werken aan veiligheid;
- Er zijn geen vervolgstappen nodig en de melding wordt afgesloten.

Besluiten in het kader van veiligheidsbeoordeling worden intercollegiaal genomen met ten minste 2 personen en in ieder geval door degene die de eerste contacten heeft gehad en de melding heeft aangenomen. De besluiten worden onderbouwd vastgelegd in het dossier.

8.4 Criteria voor het beleggen van de verantwoordelijkheid voor de vervolgstappen

8.4.1 Bureau Sostenemi

Bureau Sostenemi kan besluiten de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de vervolgstappen en het werken aan veiligheid (eventueel samen met alle betrokken instanties) als de uitkomst van de veiligheidsbeoordeling tot één of meer van de volgende conclusies leidt:

- Er is aanwijzing voor ernstige onveiligheid van één of meer kinderen of gezinsleden die om directe interventie vraagt;
- Uit de melding blijkt dat betrokkenen de gemelde zorgen ontkennen of bagatelliseren of dat zij niet bereid of in staat zijn om aan veiligheid te werken;
- Het is duidelijk dat eerdere hulp aan het gezin niet heeft geleid tot voldoende veiligheid, er is geen ruimte meer om veiligheidsafspraken met het gezin verder te verbeteren en samenwerking met Bureau Sostenemi is vereist om verder te werken aan veiligheid.

8.4.2 Overdracht aan lopende hulpverlening

Bureau Sostenemi draagt over aan een professional die reeds betrokken is als deze professional een verdere bijdrage kan en wil leveren aan het verder werken en herstellen van de veiligheid binnen het gezin.

8.4.3 Overdracht aan andere instantie

Voordat het besluit wordt genomen om de verantwoordelijkheid voor de vervolgstappen over te dragen aan een andere instantie, gaat Bureau Sostenemi met hen in gesprek om af te stemmen of zij bereid en in staat zijn om op korte termijn een vervolgtraject te starten dat daadwerkelijk kan leiden tot duurzame veiligheid of herstel van de gevolgen van geweld.

8.4.4 Overdracht aan Directie Voogdijraad

In principe zal aan een verzoek tot onderzoek (VTO) bij de Directie Voogdijraad een eigen inventarisatie van de veiligheid door Bureau Sostenemi voorafgaan. Toch zal Bureau Sostenemi ook bij binnenkomst van een melding een inschatting moeten maken of er aanleiding is de melding direct door te sturen naar Directie Voogdijraad.

Een verzoek tot onderzoek (VTO) bij de Directie Voogdijraad wordt in de volgende gevallen gedaan:

1. op het moment dat het voor het kind aanwezige (vermoedelijke) acute en ernstige veiligheidsrisico's te groot worden geacht om een regulier onderzoek af te wachten en ter afwending van de (vermoedelijke) acute en ernstige veiligheids-/ontwikkelingsrisico's het direct inzetten van niet-vrijblijvende hulp noodzakelijk is. In dergelijke geval kan het noodzakelijk zijn om de Rechter of de Officier van Justitie te verzoeken om een voorlopige kindbeschermingsmaatregel al dan niet met uithuisplaatsing. In geval van een spoedverzoek vindt vooraf altijd overleg met de Directie Voogdijraad plaats. **(Spoed verzoek)**
2. op het moment dat:
 - Er een redelijk vermoeden is dat er sprake is van een ernstige bedreiging van de ontwikkeling van een minderjarige en/of ter afwending van de (vermoedelijke) ernstige veiligheids-/ontwikkelingsrisico's het geboden vrijwillig hulp niet toereikend is geweest en/of geweigerd wordt.
 - Er sprake is van een gezagsvacuüm, en/of
 - Er is minder dan een jaar geleden onderzoek gedaan door Directie Voogdijraad rondom gelijksoortige zorgen. **(Regulier verzoek)**

Bij binnenkomst van een melding doet de Bureau Sostenemi een inschatting of er aanleiding is tot het doen van een spoedverzoek tot onderzoek, (direct) doorsturen Directie Voogdijraad of het doen van een regulier verzoek rekening houdend met bovenvermelde criteria. De Bureau Sostenemi doet vooraf aan het doen van een verzoek tot onderzoek aan de Directie Voogdijraad een eigen inventarisatie van de veiligheid.

8.4.5 De melding wordt afgesloten

Het besluit om geen vervolg te geven aan de melding kan worden genomen wanneer Bureau Sostenemi:

- Tot het oordeel komt dat Bureau Sostenemi in de melding onvoldoende aanwijzingen ziet voor een vermoeden van kindermishandeling en/of;
- Tot de conclusie komt dat de melder nog belangrijke eigen mogelijkheden onbenut heeft gelaten en de melder bereid is om verder te werken aan veiligheid en de noodzakelijke vervolgstappen te zetten.

Bij het afsluiten van de melding neemt Bureau Sostenemi de volgende stappen:

- De melding blijft in het registratiesysteem staan;
- Het gezin en de melder worden geïnformeerd over het besluit om geen vervolg te geven aan de melding;
- In het geval de melding niet met het gezin is besproken (bijvoorbeeld bij anonieme melding) dan wordt het dossier vernietigd en het gezin niet verder op de hoogte gesteld. De melder wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Overleg met de melder over de vraag of afsluiting van de melding hem/haar aanleiding geeft andere stappen te zetten;

- Indien sprake is van andere zorgen dan zorgen over kindermishandeling, kunnen met de melder opties voor andere hulpverlening besproken worden, het contact wordt geregistreerd als advies;
- Het gezin wordt gewezen op de mogelijkheid om te vragen het dossier te vernietigen;
- Eventueel, op basis van zo'n verzoek, het dossier vernietigen;

9. Inventarisatie van veiligheid

Nadat het besluit is genomen dat de casus bij Bureau Sostenemi in behandeling blijft wordt zo snel mogelijk gewerkt aan herstel van de veiligheid. Hierbij zijn 3 onderdelen te onderscheiden:

1. inventarisatie van de (on)veiligheid van het kind en alle gezinsleden (hfd 10);
2. plan om veiligheid te verbeteren (hfd 11);
3. evalueren en beoordeling van de veiligheid hfd 12).

De beschrijving van deze onderdelen is zo veel mogelijk chronologisch beschreven. Echter kan Bureau Sostenemi afwijken doordat er eerst andere dingen nodig zijn. Bij gevaarlijke situaties geldt: Safety first!

9.1 Doel

De doelen van het onderdeel inventarisatie van de veiligheid zijn:

- zicht krijgen op de (on)veiligheid van de kinderen en gezinsleden;
- het vaststellen van de te bereiken veiligheid.

9.2 Termijn

Bureau Sostenemi rondt de casus zo snel mogelijk af. Uitgangspunt is dat binnen een termijn van 12 weken na afronding van de eerste veiligheidsbeoordeling (hfd 7) de onderdelen *Inventarisatie van de veiligheid* (hoofdstuk 8), *veiligheidsplan* (hoofdstuk 9) en *evalueren en beoordelen van de veiligheid* (hoofdstuk 10) worden afgerond.

9.3 Algemene richtlijnen

Aanvullend op hoofdstuk 4 *Het eerste contact met Bureau Sostenemi* gelden de volgende richtlijnen:

- de meningen van betrokken gezinsleden over de melding en over het mogelijke geweld zijn een onderdeel van de inventarisatie;
- feiten worden gescheiden van meningen, oordelen en hypothesen;
- als er meningen, oordelen of hypothesen worden benoemd, dan worden deze onderbouwd met voldoende (gedrags)feiten;
- Als er wordt verwezen naar onderzoek of diagnostiek, wordt – indien voorhanden – de volledige rapportage daarvan als bijlage toegevoegd;
- hoor en wederhoor wordt toegepast.

9.4 Inventarisatie

Door het inventariseren van informatie over de situatie komt Bureau Sostenemi tot de kern van de onveiligheid. In de inventarisatie worden in ieder geval de zorgen, krachten, de veiligheid risico- en beschermende factoren uitgevraagd en meegenomen.

9.4.1 Contact met het gezin

Wanneer in de veiligheidsbeoordeling het besluit is genomen dat Bureau Sostenemi verder gaat met de casus dan wordt er zo snel mogelijk contact gelegd met het gezin. In de regel wordt allereerst met de ouders en/of gezagsdragers van de kinderen en de kinderen om wie het gaat gesproken. Echter kan per casus afgewogen worden wat het beste moment is om met de kinderen te spreken. In het eerste contact bespreekt Bureau Sostenemi met de gezinsleden:

- De inhoud van de melding;
- Hun visie op de gemelde zorgen en op hun situatie, zorgen, krachten en wat hun grootste zorg is en hoe zij de veiligheid schalen;
- hun mogelijkheden tot samenwerking met Bureau Sostenemi aan het herstellen van de veiligheid;
- de taken en bevoegdheden van Bureau Sostenemi;

- de contacten die Bureau Sostenemi eerder heeft gelegd met andere instanties of professionals in het kader van de eerste veiligheidsbeoordeling (zie hfd 7.3.1);
- de contacten die Bureau Sostenemi van plan is te gaan leggen;
- de vervolgstappen en het tijdsplan voor zover deze al te overzien zijn.

9.4.1.1 Manier van contact leggen

Het contact met het gezin wordt zo snel mogelijk na ontvangst van de melding en zo persoonlijk mogelijk georganiseerd, bij voorkeur via de telefoon, om een afspraak te maken voor een persoonlijk gesprek. Idealiter vindt het eerste contact met het gezin bij hen thuis plaats zodat er direct een beeld gevormd kan worden van de leefsituatie en er gesproken wordt met degenen waarover het gaat. Er kan ook afgewogen en besloten worden dat het beter is om het eerste gesprek op het kantoor van Bureau Sostenemi of ergens anders plaats te laten vinden, zoals bijvoorbeeld op een school, bij een andere instantie of op het politiebureau. Schriftelijk is alleen een optie als persoonlijk niet mogelijk en nodig is.

Het eerste contact wordt zo snel mogelijk maar in ieder geval binnen 2 weken gelegd.

9.4.1.2 Richtlijn als het eerste contact met het gezin wordt uitgesteld

In uitzonderlijke situaties kan ervoor worden gekozen dat het gezin nog niet op de hoogte wordt gesteld als:

- de melder heeft gevraagd om eerst te overleggen over de te ondernemen stappen;
- er risico is van een ernstige gevaarsituatie waarbij eerst overleg nodig is over de te nemen stappen om de veiligheid van het kind of andere gezinsleden en personeel van Bureau Sostenemi te garanderen.

Als contact binnen twee weken niet mogelijk is, kan in overleg met de teamleider van Bureau Sostenemi de termijn verlengd worden, dit kan telkens met maximaal twee weken. Bij iedere verlenging wordt beoordeeld of het nog steeds, in verband met de veiligheid, niet mogelijk is contact te zoeken met het gezin.

9.4.2 Contact met kinderen

Het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) geeft kinderen niet alleen recht op bescherming tegen mishandeling en verwaarlozing (art.19), het geeft hen ook het recht om hun eigen mening te geven over alle zaken die het kind aangaan (art.12). Om recht te doen aan kinderen en om hun veiligheid te kunnen waarborgen is hun betrokkenheid belangrijk. Daarom geldt voor alle kinderen die betrokken zijn dat zij:

- ten minste worden gezien;
- worden gesproken wanneer zij 4 jaar of ouder zijn;
- het recht hebben op een individueel gesprek. Dit met het oog op hun gevoelens van loyaliteit en hun afhankelijkheid in relatie tot hun ouders en verzorgers;
- In het algemeen het recht hebben, wanneer zij 12 jaar of ouder zijn, om deel te nemen aan gesprekken met hun ouders en verzorgers en bij het gezin betrokken netwerk, wanneer plannen en afspraken worden gemaakt over het tot stand brengen van hun veiligheid en over wat nodig is voor de ontwikkeling van het kind.

Bureau Sostenemi zal, op basis van de wettelijke taken en bevoegdheden, ook spreken met de kinderen. Er wordt hiervoor medewerking gevraagd aan de ouders. In het kader van transparant werken worden de ouders hier vooraf over op de hoogte gesteld en achteraf op hoofdlijnen geïnformeerd. Bij dringende bezwaren van de ouders om met hun kind te spreken, wordt de noodzaak om het kind te spreken afgewogen tegen de bezwaren van de ouders. Als het, in verband met het onderzoek, na de weging noodzakelijk blijkt om het kind te spreken, dan worden de ouders na het gesprek met het kind alsnog zo snel mogelijk op hoofdlijnen geïnformeerd. De weging en de besluitvorming gebeurt altijd door intercollegiaal overleg met ten minste 2 personen.

In uitzonderingsgevallen kan in verband met de veiligheid het kind gesproken worden zonder de ouders vooraf te informeren. Ook hiertoe wordt in intercollegiaal met ten minste 2 personen afgewogen en besloten. De

mogelijkheden daartoe worden mede bepaald door leeftijdsgrenzen. Zie een verdere uitwerking hiervan in Bijlage 2.

9.4.3 Contact met informeel netwerk

Bureau Sostenemi vraagt het gezin om bij het zoeken naar oplossingen ook hun informele netwerk te betrekken: familieleden, burens, vrienden, kennissen en alle andere belangrijke personen in het leven van het kind en het gezin. Bureau Sostenemi vraagt actief naar mogelijkheden om het informele netwerk te betrekken omdat uit onderzoek blijkt dat naarmate er meer mensen betrokken zijn, de aanpak voor blijvende veiligheid effectiever is. Daarnaast is het nodig om eventuele geheimen, schaamte, etc. bespreekbaar te maken om te kunnen werken aan veiligheid. Het persoonlijk netwerk kan meedenken, helpen, versterken en ondersteunen. Ook zijn zij al langer betrokken in het leven van het gezin en zullen in de toekomst waarschijnlijk ook langer in hun leven aanwezig zijn dan eventuele contacten met professionals. Uitgangspunt is dat het betrekken van het informele netwerk gebeurt in overeenstemming met het gezin maar ook zonder toestemming kan er contact gezocht worden als dat nodig is voor het inschatten van de veiligheid.

Tools die o.a. ingezet kunnen worden om het sociale netwerk uit te vragen:

- genogram en sociogram
- mobility mapping
- connectedness map
- family finding
- Family cirkels

9.4.4 Contact met professionals

Informatie van professionals zal in veel gevallen nodig zijn om te komen tot een goede analyse en beoordeling van de ernst en de aard van de problematiek. Ook geldt dit voor de externe professionals met wie samengewerkt wordt en/of die verantwoordelijk worden voor de vervolgstappen, na afsluiting door Bureau Sostenemi. Contacten met professionals in het kader van de aanpak kindermishandeling door Bureau Sostenemi gebeurt op basis van de wettelijke taken van Bureau Sostenemi. Er is daarom geen toestemming nodig van het gezin om contacten te leggen met professionals. Wel dient het gezin hierover vooraf te worden geïnformeerd. Uitzondering op die regel zijn de instanties die voor de eerste veiligheidsbeoordeling zijn geraadpleegd, zie hfd 7.3.1. waarbij het gezin achteraf wordt geïnformeerd.

9.4.5 Analyse en beoordeling

Door de inventarisatie van de zorgen, krachten, beschermende- en risicofactoren, maakt Bureau Sostenemi een analyse van:

- De grootste zorg, én
- wat er moet gebeuren om veiligheid te bereiken (veiligheidsdoel);
- de onderwerpen waarvoor de veiligheid aan gewerkt moet worden.

Bureau Sostenemi beoordeelt de mate van (on)veiligheid door de veiligheid schaalvraag aan de hand van de gemaakte analyse. De analyse en beoordeling worden getoetst bij één of meerdere collega's van Bureau Sostenemi.

De analyse en beoordeling wordt voorgelegd aan het gezin. Er wordt hen gevraagd hoe zij dit zien en hoe zij de veiligheid schalen. Sostenemi vraagt commitment aan het gezin en netwerk om hieraan te werken. De reacties van het gezin en gewenste aanpassingen worden vastgelegd in het dossier.

Bureau Sostenemi komt na de beoordeling van de analyse tot één van de volgende besluiten:

- Er is géén sprake van onveiligheid voor het kind/de kinderen, Bureau Sostenemi sluit de bemoeienis met het gezin af, of
- De situatie van het kind / de kinderen is onveilig, Bureau Sostenemi zal samen met het gezin en het netwerk een plan maken voor de te bereiken veiligheid.

10. Herstel van de veiligheid: het veiligheidsplan

10.1 Doel

- Duidelijke afspraken die het gedrag beschrijven dat voor veiligheid zorgt en die overdraagbaar zijn;
- het werken aan veiligheid voor en met alle gezinsleden;
- inzetten van vervolghulp gericht op duurzame veiligheid en herstel van opgelopen schade bij kinderen.

10.2 Het werken aan een veiligheidsplan

Als Bureau Sostenemi tot het oordeel komt dat de situatie van het kind onveilig is, dan zal Bureau Sostenemi het initiatief nemen om te komen tot een plan waarin concrete en toetsbare (gedrags)afspraken staan voor de te bereiken veiligheid. Bij voorkeur worden middels een familie-netwerkbijeenkomst de afspraken gemaakt die in het veiligheidsplan komen.

10.2.1 Familie-netwerkbijeenkomst

Bureau Sostenemi vraagt het gezin om hun informele en formele netwerk uit te nodigen voor een familie-netwerkbijeenkomst. Een familie-netwerkbijeenkomst is een bijeenkomst waar naast de ouders (of andere opvoedingsverantwoordelijken) en de jongeren) ook andere belangrijke personen van het gezin aanwezig zijn. Dit zijn personen die zich willen verbinden om de ouders te ondersteunen in de zorg voor hun kinderen en het werken aan meer veiligheid. Het kan gaan om familieleden, vrienden, kennissen, burens, etc. Ook professionals kunnen hier al bij betrokken worden. Het doel is om te komen tot één veiligheidsplan dat voor alle betrokkenen goed genoeg is. Professionals worden bij voorkeur in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken, zodat zij onderdeel zijn bij het maken en monitoren van het veiligheidsplan. Voorafgaand aan de familie-netwerkbijeenkomst is het volgende belangrijk:

- Er is commitment nodig van het gezin over de zorgen waaraan gewerkt moet worden;
- Het gezin heeft toestemming gegeven om de zorgen te delen met hun informele netwerk die betrokken worden bij het plan naar herstel van de veiligheid;
- Het is voor iedereen helder wat de zorgen zijn waar aan gewerkt moet worden. Dit is de grootste zorg en het veiligheidsdoel (analyse) en veiligheidsschaal (beoordeling);
- Als er meerdere bijeenkomsten nodig zijn voor meerdere zorgen, dan is duidelijk gecommuniceerd over welke zorgen het per bijeenkomst gaat.

10.2.2 Het veiligheidsplan

Tijdens de familie-netwerkbijeenkomst worden gedetailleerde afspraken gemaakt die in een plan worden vastgelegd. In het veiligheidsplan staan in ieder geval:

- De grootste zorg en het veiligheidsdoel;
- De onderwerpen waar veiligheid voor moet komen;
- De beoordeling van de veiligheid per onderwerp;

En per onderwerp:

- Wat er al is aan veiligheid;
- Triggers en stressoren;
- De eerste signalen waaraan je kunt merken dat het mis gaat;
- Hoe het er uit ziet als het gevaar plaatsvindt;
- Gedetailleerde afspraken die het gedrag weergeven dat voor veiligheid zorgt en die controleerbaar zijn, (wie doet wat, wanneer en waar zodat de kinderen veilig zijn);
- Afspraken over evaluatie, terugkoppeling, bijstelling van de gemaakte afspraken en termijn van monitoren;
- Hoe de kinderen worden betrokken en op de hoogte zijn van het plan met de afspraken;
- Als er minimale eisen worden gesteld dan staan deze ook in het plan beschreven.

10.2.2.1 Bodemeisen

Bureau Sostenemi kan bodemeisen stellen als het nodig is om op korte termijn de veiligheid te garanderen. Een bodem eis is een minimale eis waaraan moet worden voldaan om veiligheid te garanderen en er zit een consequentie aan het niet nakomen van de voorwaarden. Een bodemeis zit meestal al geformuleerd in het veiligheidsdoel. Echter in acute situaties kan er direct een bodem eis gesteld worden. Bureau Sostenemi stelt (indien nodig) bodemeisen vast:

- Die een duidelijke relatie hebben met het herstel van veiligheid;
- Die voor de het gezin inzichtelijk en begrijpelijk zijn en in concreet gedrag beschreven zijn;
- Waarvan op eenduidige manier kan worden vastgesteld of aan de voorwaarden is voldaan;
- Die toetsbaar en niet onderhandelbaar zijn;
- Die overdraagbaar zijn aan ketenpartners.

Voorbeelden van bodemeisen zijn dat gezien de zorgen dat er minstens 5 personen uit het informele netwerk bij het plan worden betrokken, of dat er altijd een nuchtere volwassene is die voor het kind zorgt.

10.2.3 Professionals betrekken

Naast dat het belangrijk is om het informele netwerk te betrekken bij het maken van veiligheidsafspraken, is het ook belangrijk om professionals te betrekken. Voor professionals waarmee wordt afgesproken dat zij verantwoordelijk worden voor de vervolgstappen is het belangrijk om al in een vroeg stadium betrokken te worden. De eerste veiligheidsafspraken om geweld en onveiligheid te stoppen worden onder regie van Bureau Sostenemi gemaakt door het gezin en hun netwerk. Voor duurzame veiligheid is het vaak nodig om hulpverlening in te schakelen die verder werkt aan blijvende gedragsverandering, veiligheid en herstel van opgelopen schade.

Professionals die betrokken worden kunnen professionals zijn die al actief betrokken zijn bij het gezin of die worden ingeschakeld voor vervolghulp. Redenen voor het betrekken van professionals is dat professionals:

- zorgen en krachten kunnen inbrengen;
- kunnen helpen met het bieden van inzicht in de achtergrond van de problemen binnen het gezin;
- op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken;
- kunnen monitoren of er aan de gemaakte afspraken en aan blijvende veiligheid gewerkt wordt;
- extra ondersteuning kunnen bieden aan een kind of ouders als dat nodig is.

Denk bij het inschakelen van professionals aan bijvoorbeeld maatschappelijk werkers, psychologen en therapeuten, maar ook een docent die het kind elke dag ziet, een wijkagent die afspraken in de gaten kan houden of een huisarts / consultatie arts die de lichamelijke ontwikkeling van het kind blijft volgen.

10.2.4 Kinderen betrekken

Zoals in hfd 8.4.2 is beschreven, worden alle betrokken kinderen in ieder geval gezien en vanaf 4 jaar gesproken. Bij het maken van het veiligheidsplan worden de kinderen ook betrokken - als zij de leeftijd en het vermogen hebben - om (gedeeltes) mee te praten over de situatie en de afspraken. In het veiligheidsplan wordt vastgelegd welke speciale aandacht er is voor de betrokken kinderen. Zo wordt in ieder geval vastgelegd hoe de kinderen op de hoogte worden gesteld van de situatie en de gemaakte afspraken. Daarnaast wordt afgesproken wie extra aandacht kan geven aan het kind / de kinderen die de vertrouwensfunctie heeft en die bij voorkeur niet één van de ouders is.

11. Evalueren van de veiligheid

11.1. Doel

Het doel van evalueren en beoordelen van de veiligheid is:

- Bureau Sostenemi heeft zicht op de stappen die gezet zijn tot herstel van veiligheid en zicht op het effect van de gemaakte afspraken voor de veiligheid van de kinderen.

11.2 Evalueren en beoordelen van de veiligheid

In het veiligheidsplan staan de afspraken over o.a. de termijnen van evaluatie van de gemaakte afspraken. Bij het evalueren van het veiligheidsplan wordt de veiligheid schaalvraag - gekoppeld aan de analyse - beantwoord en onderbouwd door alle betrokkenen. Dit kan individueel besproken worden of weer in een familie-netwerkbijeenkomst. De richtlijn is dat evaluatiemomenten wekelijks zijn, echter kan per casus worden afgewogen wat noodzakelijk is.

11.2.1 Evaluatie van het veiligheidsplan

Met het gezin zijn – in de regel in een familie netwerkbijeenkomst – afspraken gemaakt die vastgelegd zijn in een veiligheidsplan. Ook zijn er afspraken gemaakt over het evalueren daarvan. Bureau Sostenemi focust bij het evalueren van de gemaakte afspraken op:

- Welke situaties zijn ontstaan en hoe is daar op gereageerd?
- Welk gedrag heeft gezorgd voor verbetering / verslechtering van de veiligheid voor het kind?
- Wanneer was er stress en wat is er toen anders (beter/slechter) gegaan?
- Welke momenten had het mis kunnen gaan maar is dit niet gebeurd?

De gemaakte afspraken kunnen worden getoetst bij:

- Gezinsleden;
- Kinderen;
- Personen uit het informele netwerk;
- Betrokken professionals.

Scenario toetsen

Ook kan het nodig zijn om een scenario in scène te zetten om te toetsen of de gemaakte afspraken werken. Zoals bijvoorbeeld een vader die te veel drinkt bij de wekelijkse voetbalwedstrijden waarna ruzies ontstaan als hij thuis komt. Afsproken wordt dat hij bij één van zijn vrienden gaat slapen met wie hij naar voetbal gaat. Als hij toch beschonken thuis komt op zo'n avond, dan is afsproken dat moeder met de kinderen naar oma gaat. Deze situatie kan gespeeld worden zodat getoetst kan worden of iedereen de afspraken heeft begrepen en het daadwerkelijk gebeurt.

11.2.2 Beoordeling van de veiligheid

De beoordeling van de veiligheid is een doorlopend proces. De veiligheidsbeoordeling aan de hand van de schaalvraag, wordt na evaluatie van het veiligheidsplan door Bureau Sostenemi als ook door het gezin en hun formele en informele netwerk beantwoord en onderbouwd. De veiligheidsbeoordeling door Bureau Sostenemi leidt tot één van de volgende besluiten:

- Er is voldoende veiligheid bereikt, er worden afspraken gemaakt voor het monitoren van de blijvende veiligheid door een andere organisatie of het gezin en hun informele netwerk zelf;
- Er is/zijn één of meer recent onveilige gebeurtenissen geweest die vragen om bijstelling of aanscherping van de gemaakte veiligheidsafspraken. Bureau Sostenemi neemt het initiatief om samen met het gezin en hun netwerk de afspraken bij te stellen. Bureau Sostenemi maakt opnieuw afspraken voor evaluatie en beoordeling van de veiligheid;

- Er is sprake van ernstige onveiligheid die op korte termijn niet kan worden hersteld, Bureau Sostenemi zal verdergaande stappen zetten zoals het doen van een Verzoek tot Onderzoek (VTO) bij Directie Voogdijraad en/of aangifte bij de politie.

12. Overdragen en afsluiten

De bemoeienis van Bureau Sostenemi kan afgesloten worden na:

- Eerste veiligheidsbeoordeling;
- Directe overdracht;
- Inventarisatie van de veiligheid;
- Evaluatie en beoordeling van de veiligheid.

12.1 Doel

De doelen van het onderdeel overdragen en afsluiten zijn:

- Het is beoordeeld dat het voldoende veilig is waardoor het afgesloten kan worden;
- Het werken aan veiligheid is overgedragen aan een andere partij;
- Melders zijn op de hoogte wat er met hun melding is gedaan;
- Het gezin is op de hoogte van de resultaten van de bemoeienis van Bureau Sostenemi, van de informatie die aan anderen wordt verstrekt en van de vervolgstappen die Bureau Sostenemi gaat zetten in het kader van monitoren.

12.2 Overdracht

Tijdens het werken aan veiligheid en het evalueren van het veiligheidsplan worden er afspraken gemaakt voor het verder werken aan duurzame veiligheid, het blijven monitoren van de veiligheidssituatie en het herstel van de opgelopen schade. De overdracht van verder werken aan duurzame veiligheid aan professionals draagt Bureau Sostenemi bij voorkeur over in een overdrachtsgesprek waarbij de het gezin aanwezig is. Bureau Sostenemi onderneemt de volgende stappen:

- Bureau Sostenemi draagt de inhoud van de melding en de informatie die in het kader van het maken van het veiligheidsplan zijn verkregen (framework), als ook de afspraken in het veiligheidsplan (door het gezin, netwerk en professionals) over aan de overdracht partij;
- Bureau Sostenemi maakt afspraken met de overdracht partij over het evalueren van de veiligheid, wie uit het netwerk toeziet op de veiligheid van het kind, de veiligheidsafspraken en eventuele bodemeisen;
- Bureau Sostenemi spreekt met het gezin en de overdracht partij af wat de consequenties zijn wanneer er geen of onvoldoende herstel is van de veiligheid. Daarnaast wordt ook besproken wat de positieve consequenties zijn zoals bijvoorbeeld dat een kind thuis kan blijven wonen of weer thuis kan gaan wonen.

12.3 Feedback aan melders

Bureau Sostenemi geeft feedback aan degene die een melding heeft gedaan.

Feedback aan professionals

Bureau Sostenemi verstrekt professionals de feedback die nodig is voor een goede uitoefening van hun taken.

De feedback bestaat uit de volgende gegevens:

- bij de overdracht aan een andere professional draagt Bureau Sostenemi de gegevens van de overdracht partij over (die de casusregie heeft) aan de professionals die ook betrokken zijn;
- als de melder een rol speelt in het vervolg, dan draagt Bureau Sostenemi ook de veiligheidsafspraken en de afspraken over het monitoren over.

Feedback aan burgers en informele netwerk

Uit privacy overwegingen is de feedback aan burgers en het informele netwerk beperkt. De feedback bestaat uit het informeren van de melder over het al dan niet in behandeling nemen van de melding.

De melder met een voortdurende betrokkenheid bij het gezin (zoals naaste familie) zal betrokken zijn bij het veiligheidsplan en zodoende geïnformeerd worden over de afronding bij Bureau Sostenemi en de vervolgstappen die zijn ingezet.

Terugkoppeling aan het professionele netwerk

Voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van hun taken en verantwoordelijkheden worden ook de volgende ketenpartners geïnformeerd:

- De school van het kind;
- Jeugdgezondheidszorg;
- De huisarts.

12.4 Afsluitredenen

De mogelijke afsluitredenen zijn:

1. Inventarisatie, analyse, beoordeling en/of bemoeienis hebben geleid tot de conclusie dat er geen sprake is van kindermishandeling;
2. Inventarisatie en bemoeienis hebben geleid tot de conclusie dat er sprake is van (of een sterk vermoeden blijft van) kindermishandeling / onveiligheid waarbij door middel van afspraken:
 - a. de veiligheid voor de korte termijn voldoende gewaarborgd is, én
 - b. gewerkt wordt aan herstel van de veiligheid op langere termijn, én
 - c. het herstel van de veiligheid op de langere termijn gemonitord wordt.

In het casusoverleg over het afsluiten van de casus kunnen teamleden hun scores op de veiligheidsschaal gebruiken als ondersteuning bij hun gesprek over de weging van de veiligheid, waarna de dossierhouder besluit het dossier al dan niet af te sluiten.

3. Het gezin verlaat Aruba, zo mogelijk resulterend in verwijzing naar een buitenlandse instelling;
4. In zeer uitzonderlijke gevallen als het gezin vrijwillige hulpverlening weigert, maar er zijn onvoldoende redenen voor een kinderbeschermingsmaatregel en Bureau Sostenemi heeft geen verdergaande mogelijkheden voor onderzoek of bemoeienis.
5. Inventarisatie en bemoeienis heeft geleid tot de conclusie dat er ernstige onveiligheid is die niet op korte termijn te herstellen is en er wordt verwezen naar Directie Voogdijraad voor een Verzoek tot Onderzoek (VTO) voor een kinderbeschermingsmaatregel en/of aangifte bij de politie.

12.5 Beëindiging verantwoordelijkheid werken aan veiligheid

De verantwoordelijkheid van Bureau Sostenemi voor het werken aan veiligheid eindigt vanaf het moment dat de uitvoering van de noodzakelijke vervolgstappen is belegd bij een instelling of professional of bij overdracht aan het gezin en hun netwerk. Bureau Sostenemi draagt de verantwoordelijkheid voor de afweging en het besluit tot overdracht.

13. Dossiervorming

13.1 Doel

Het doel van dossiervorming is het bieden van kwaliteit en continuïteit in de taakuitoefening van Bureau Sostenemi. Daarnaast biedt dossiervorming ook de mogelijkheid tot het afleggen van verantwoording over de stappen die gezet zijn en de keuzes die zijn gemaakt en de besluiten die zijn genomen. Bureau Sostenemi legt daarom alle relevante gegevens vast over:

- De melding;
- De veiligheidsbeoordeling;
- Het onderzoek (inventarisatie van de veiligheid, analyse en beoordeling van de veiligheid, veiligheidsplannen en evaluatie);
- De stappen die naar aanleiding van de melding zijn gezet en de afspraken die met de gezinsleden en andere partners zijn gemaakt;
- De keuzes die daarbij zijn gemaakt en de besluiten die zijn genomen.

13.2 Één dossier per gezin

Naar aanleiding van een melding maakt Bureau Sostenemi één dossier aan voor het gehele gezin of huishouden die bij de melding is betrokken. Onder *dossier* wordt verstaan: de verzameling van gegevens over de leden van een gezin die in het bestand zijn opgenomen naar aanleiding van een melding. Het dossier wordt geregistreerd op naam van het gemelde kind.

13.3 Vuistregels zorgvuldige dossiervorming

Bij de dossiervorming worden de volgende regels in acht genomen:

Bureau Sostenemi legt alleen de gegevens vast die nodig zijn voor de taken van Bureau Sostenemi;

- Bureau Sostenemi legt de gegevens zo feitelijk mogelijk vast en vermijdt speculaties en interpretaties;
- als er ook oordelen, meningen of hypothesen worden vastgelegd, wordt de status daarvan uitdrukkelijk vermeld, feiten en meningen / hypothesen / oordelen worden van elkaar gescheiden;
- als er feiten en meningen van derden – van buiten Bureau Sostenemi – worden vastgelegd, dan wordt de bron daarbij vermeld;
- hoor en wederhoor wordt standaard opgenomen in rapportages;
- informatie die wordt vastgelegd en die afkomstig is van informanten, wordt door hen geaccordeerd;
- indien de gegevens die worden vastgelegd niet gebaseerd zijn op actuele contacten met leden van het cliëntsysteem wordt dit uitdrukkelijk vermeld;
- de visie van een of meer gezinsleden op de melding en op de interventies en beoordelingen van Bureau Sostenemi wordt expliciet vermeld.
- diagnoses worden alleen vastgelegd indien ze zijn vastgesteld door een professional die bevoegd is de betreffende diagnoses te stellen;
- rapporten van externe deskundigen waarvan uitkomsten of conclusies worden vastgelegd in het dossier van Bureau Sostenemi, worden in zijn geheel als bijlage toegevoegd;

13.4 Bewaartermijn

Adviezen

Adviezen worden gedurende twee jaar na het laatste contact bewaard.

Meldingen

Op grond van artikel 3:15a van het BWA wordt een dossier 10 jaar bewaard, te rekenen vanaf het moment dat Bureau SosteneMI de gegevensverwerking in verband met de melding heeft afgesloten. Binnen die wettelijke bewaartermijn kan er in gekeken worden en info uit verstrekt worden.

Na de wettelijke bewaartermijn kunnen de kinderen waarover het dossier is aangelegd hun dossier nog inzien tot 10 jaar nadat het jongste kind meerderjarig is geworden. De jaren na de wettelijke bewaartermijn wordt het dossier niet meer gebruikt door het AMK en er wordt geen informatie meer uit verstrekt. Het dossier is alleen te openen voor de kinderen waarop het dossier betrekking heeft.

13.5 Vastleggen van gegevens naar aanleiding van een advies

Naar aanleiding van een gegeven advies kan Bureau SosteneMI de naam, de naam van de instelling waar hij/zij werkt en de contactgegevens van de adviesvrager vastleggen met daarbij een omschrijving van het advies. Dit vastleggen van gegevens kan van belang zijn met het oog op een vervolgadvis in dezelfde casus. Het vastleggen van de naam en contactgegevens van de adviesvrager gebeurt op basis van de uitdrukkelijke toestemming van de adviesvrager. Voordat deze toestemming wordt gevraagd legt Bureau SosteneMI de adviesvrager uit welke gegevens van hem/haar worden vastgelegd en met welk doel dit gebeurt. Ook dient hem/haar vooraf worden gezegd dat hij/zij zijn/haar toestemming te allen tijde weer in kan trekken en hoe hij/zij dit moet doen. Trekt de adviesvrager zijn/haar toestemming in, dan dienen zijn/haar gegevens uit het bestand te worden verwijderd.

13.6 Inzage mogelijkheden van betrokken gezinsleden t.a.v. de gegevens in het dossier

1. Betrokken gezinsleden

Aan de hand van de bepalingen van de Landsverordening Persoonsregistraties op Aruba kunnen betrokken gezinsleden verzoeken om inzage in het dossier. Een betrokken gezinslid is degene op wie de persoonsgegevens die zijn vastgelegd betrekking heeft. Vaak zal het dan gaan om één of meer leden van het gezin. Maar de kring van betrokkenen is breder. Te denken valt bijvoorbeeld aan de melder of de informant wiens naam is opgenomen in het bestand. Omdat Bureau SosteneMI werkt met één dossier per gezin kunnen er doorgaans meer personen inzage verzoeken ten aanzien van het dossier, bijvoorbeeld de pleger, het slachtoffer en de getuige. Deze gezinsleden kunnen geen inzage krijgen op het volledige dossier maar alleen op die gegevens die mede op hen betrekking hebben. Wat dit betekent voor de inzage mogelijkheden ten aanzien van gegevens in de dossiers van Bureau SosteneMI is hieronder in schema gebracht.

Soort gegevens in het dossier	Recht op inzage, afschrift e.d. kan worden uitgeoefend door:
Gegevens over een advies	Adviesvrager indien zijn/haar naam in het advies is opgenomen.
Gegevens over de melding	De melder en alle betrokken gezinsleden. De identiteit van de melder en de gegevens uit de melding waaruit deze identiteit kan worden afgeleid, kunnen uitsluitend voor de betrokken gezinsleden worden afgeschermd, als de melder anonimiteit is toegezegd door Bureau SosteneMI. Afscherming van identiteit gebeurt in deze gevallen voor alle betrokken gezinsleden.
Gegevens over contacten met informanten	De betreffende informant en de leden van het cliëntsysteem over wie de informant informatie heeft gegeven. De identiteit van de informant en de gegevens waaruit de identiteit kan worden afgeleid, kunnen uitsluitend voor de betrokken gezinsleden worden afgeschermd, als de informant anonimiteit is toegezegd door Bureau SosteneMI. Afschermen van identiteit gebeurt in deze gevallen voor alle betrokken gezinsleden.
Gegevens over gesprekken met de betrokken gezinsleden	De betrokkenen gezinsleden op wie de gegevens betrekking hebben.

De uitkomsten van het onderzoek naar de inhoud van de melding	Alle betrokken gezinsleden.
Het plan voor de toeleiding naar passende hulp	Alle betrokken gezinsleden voor zover het plan betrekking heeft op het onderzoek naar de melding en op de hulp die op hen betrekking heeft.
Gegevens over het al dan niet slagen van de toeleiding naar de hulp	De betrokken gezinsleden voor zover deze gegevens op toeleiding naar hulp aan hen betrekking hebben.
Gegevens over verstrekking van gegevens aan hulpverlenende instanties, politie e.d.	De betrokken gezinsleden voor zover de verstrekking gegevens betreft die op hen betrekking hebben.
Afsluiting van de melding	Alle betrokken gezinsleden.
Gegevens over de uitkomsten van de veiligheidsbeoordeling	Alle betrokken gezinsleden.
Gegevens over overdracht van de melding aan andere professionals	Alle betrokken gezinsleden.

2. Verzoek tot inzage en afschrift

De hoofdregel is dat een persoon ten aanzien van wie persoonsgegevens worden gehouden door de houder van deze gegevens in kennis wordt gesteld over het feit of en zo ja, welke gegevens van hem worden gehouden. Daarvan krijgt de betrokkene (dat is in dat geval het kind, een ander gezinslid, of elke andere betrokken persoon waarvan door het AMK persoonsgegevens in het dossier zijn opgenomen) op verzoek een schriftelijk overzicht. Bovenaan ieder afschrift dat Bureau Sostenemi uit het dossier verstrekt vermeldt zij uitdrukkelijk: 'Deze gegevens zijn uitsluitend vastgelegd in verband met de aanpak van kindermishandeling, ze zijn uitdrukkelijk niet bedoeld of bestemd om te dienen als bewijs in een rechtszaak of anderszins.'

3. Beperken of weigeren van het verzoek tot inzage en afschrift

Bureau Sostenemi kan het verzoek tot inzage en afschrift beperken of weigeren:

- als privacybelangen van een derde daardoor kunnen worden geschaad;
- als de taakuitoefening van Bureau Sostenemi daardoor niet goed kan worden uitgeoefend waarbij op de eerste plaats moet worden gedacht aan de bescherming van de veiligheid van alle bij het geweld betrokken personen.

4. Verzoek tot correctie

Stelt het betrokken gezinslid bij het inzien van zijn/haar gegevens vast dat deze feitelijk onjuist, of (gelet op het doel waarvoor ze worden bewaard) onvolledig, of niet ter zake dienend zijn, dan kan hij/zij Bureau Sostenemi verzoeken om deze gegevens te verbeteren, te verwijderen of af te schermen. Dit verzoek tot correctie kan hij/zij ook verzocht worden voor zover hij/zij meent dat Bureau Sostenemi bij de dossiervorming in strijd handelt met de wet. Bureau Sostenemi reageert uiterlijk binnen vier weken schriftelijk en gemotiveerd op het verzoek.

5. Verzoek tot eigen verklaring

Is het betrokken gezinslid het niet eens met gegevens die over hem/haar in het dossier zijn opgenomen, dan kan hij/zij Bureau Sostenemi verzoeken om zijn/haar eigen verklaring hierover aan het dossier toe te voegen. Zodat duidelijk is dat en waarom hij/zij het met bepaalde gegevens in het dossier niet eens is. Deze eigen verklaring voegt Bureau Sostenemi toe aan het dossier.

6. Verzoek tot vernietiging

Een betrokken gezinslid kan Bureau Sostenemi verzoeken om de gegevens die op hem/haar betrekking hebben te vernietigen. Bureau Sostenemi vernietigt deze gegevens binnen drie maanden na ontvangst van dit

verzoek, tenzij het bewaren van de gegevens van ‘aanmerkelijk belang’ kan zijn voor een ander dan de degene die het verzoek heeft ingediend. In veel gevallen zal een verzoek om vernietiging door Bureau Sosteneми moeten worden geweigerd vanwege het ‘aanmerkelijk belang’ van een ander lid van het gezin, of van mogelijke toekomstige slachtoffers van geweld. Bijvoorbeeld omdat Bureau Sosteneми over de gegevens wenst te beschikken in geval van een nieuwe melding of om de toeleiding naar de hulp te kunnen volgen, of om een kind of een partner tegen toekomstig geweld te beschermen.

7. Vernietiging als er geen sprake is van kindermishandeling

Een verzoek om vernietiging dient Bureau Sosteneми in ieder geval te honoreren als door de uitkomst van het onderzoek van Bureau Sosteneми de inhoud van de melding wordt weerlegd én er geen andere vormen van onveiligheid zijn geconstateerd. In het contact dat Bureau Sosteneми met het gezin heeft over de uitkomsten van het onderzoek, wijst Bureau Sosteneми hen op hun recht om te verzoeken om vernietiging van hun gegevens nu het onderzoek de inhoud van de melding in het geheel niet heeft bevestigd. Bureau Sosteneми reageert uiterlijk binnen vier weken schriftelijk en gemotiveerd op het verzoek.

8. Inzage en verzoeken van wettelijk vertegenwoordiger(s) van kinderen en jongeren

Beide gezaghebbende ouders hebben een zelfde verantwoordelijkheid t.o.v. hun kind ook als het gaat om de veiligheid en ze hebben als gezaghebbende ouders dezelfde positie t.a.v. instanties. Zij behoren op gelijke wijze geïnformeerd te worden over een melding en over eventuele vervolgstappen. Gelet op de verantwoordelijkheden van beide gezaghebbende ouders zal dus ook een gescheiden gezaghebbende ouder moeten worden geïnformeerd over de melding, ook indien deze melding zorgen betreft in het huishouden van de andere gezaghebbende ouder met eventueel een nieuwe partner.

Dit betekent dat beide wettelijk vertegenwoordigers inzage krijgen in de gegevens die betrekking hebben op het geweld dat wordt vermoed ten aanzien van hun kind dat nog geen zestien jaar oud is. Zij zullen worden geïnformeerd over de inhoud van de melding, in de weergave van de informatie van informanten over de mogelijke mishandeling en andere omstandigheden waarin hun kind zich bevindt en in de uitkomsten van het onderzoek.

Let op: Dit geldt ook voor beide gezaghebbende ouders als zij gescheiden zijn en de kindermishandeling zich mogelijk afspeelt in een nieuw gezin van een van de ouders. Niet de gezinssamenstelling maar het feit dat de ouder gezag uitoefent over zijn/haar kind is hierbij belangrijk. Ook bijvoorbeeld als de melding betrekking heeft op, een verslaving, een psychische stoornis of op gedrag van de nieuwe partner van de andere ouder.

Een verzoek tot inzage, afschrift, correctie, eigen verklaring en vernietiging kan worden verzocht door:

- de wettelijk vertegenwoordiger(s) als de betrokkene nog geen twaalf jaar oud is;
- de wettelijk vertegenwoordiger(s) en de jeugdige beiden als de jeugdige al wel twaalf maar nog geen zestien jaar oud is;
- de jeugdige zelf vanaf zestien jaar.

Voor deze leeftijdsgrenzen wordt aangesloten op de leeftijdsgrenzen zoals die ook worden gehanteerd in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (WGBO).

Is een jongere vanaf twaalf jaar, naar het oordeel van een onafhankelijk deskundige ter zake wilsonbekwaam wordt geacht, dan kan of kunnen zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger(s) namens hem/haar optreden. Wilsonbekwaam wil zeggen dat de jongere, bijvoorbeeld door een verstandelijke beperking of een psychische stoornis, volgens een onafhankelijk deskundige niet in staat is tot het uitoefenen van zijn/haar rechten en/of om de gevolgen daarvan te overzien.

9. Beperking van inzage van wettelijk vertegenwoordiger(s) i.v.m. de veiligheid

Bureau Sostenemi kan het verzoek van wettelijk vertegenwoordigers op inzage, afschrift, correctie, eigen verklaring en vernietiging van dossiers van hun kind beperken of weigeren voor zover er concrete aanwijzingen zijn dat zwaarwegende belangen van de jeugdige zich daartegen verzetten. Bijvoorbeeld als een kind iets heeft gezegd tegen Bureau Sostenemi dat op het moment dat de ouders inzage vragen (nog) niet bekend mag worden bij de ouders. Een besluit om het verzoek van de wettelijk vertegenwoordiger(s) te beperken of te weigeren wordt genomen door de leidinggevende van Bureau Sostenemi. Dit besluit wordt schriftelijk en gemotiveerd medegedeeld aan de verzoeker en vastgelegd in het dossier.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Advies

Een op de behoefte van de adviesvrager afgestemde set van vragen, aanwijzingen, raadgevingen en tips met als doel de adviesvrager in staat te stellen zelf verder te kunnen handelen in situaties van (vermoedelijke) kindermishandeling.

Besluitvorming in intercollegiaal overleg

Besluitvorming waarbij ten minste twee medewerkers van Bureau Sostenemi betrokken zijn. Zij besluiten in consensus. Wordt geen consensus bereikt, dan besluit de leidinggevende.

Betrokken gezinsleden

Onder betrokken gezinsleden wordt verstaan de personen die zelf huiselijk geweld en / of kindermishandeling begaan of ondergaan en degenen die tot hun huishouden behoren. Het gaat ook om de personen die in het huis wonen zoals bijvoorbeeld een stiefvader, andere kinderen of inwonende grootouders e.d.

Dossier

De gegevens die over één cliënt (systeem) in de registratie van Bureau Sostenemi zijn opgenomen.

Drang

De vooraf besproken gevolgen voor één of meer gezinsleden bij het niet nakomen van afspraken in het kader van de aanpak van kindermishandeling.

Dwangmaatregelen

Maatregelen die zonder instemming van de gezinsleden door de rechter of de officier van justitie kunnen worden opgelegd.

Eén gezin, één plan

Een plan waarin de verschillende problemen van alle betrokken gezinsleden in hun onderlinge samenhang worden gezien. Waarbij de betrokken gezinsleden en betrokken professionals zich committeren aan een aanpak vanuit een gezamenlijk gedeelde visie die op elkaar afgestemd zijn.

Feitelijke waarneming

De beschrijving van wat je hebt gezien, gehoord en/of geroken zonder daar een mening of een oordeel aan toe te voegen.

Huiselijk geweld

Lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Met 'huiselijke kring' worden (ex-)partners, familieleden en huisvrienden bedoeld. Het woord huiselijk verwijst niet naar de plaats van het geweld (het kan zowel binnenshuis als buitenshuis plaatsvinden) maar naar de (afhankelijke) relatie tussen pleger en slachtoffer. Bij huiselijk geweld kan het gaan om lichamelijk, psychisch of seksueel geweld. Het kan de vorm aannemen van (ex-)partnergeweld, kindermishandeling, geweld tussen kinderen/jongeren, geweld tegen of verwaarlozing van ouderen of geweld tegen ouders.

Informant

Professional bij wie Bureau Sostenemi in verband met inventarisatie van de onveiligheid naar aanleiding van een melding informatie opvraagt over zijn cliënt.

Informeel netwerk

De personen die contact hebben met het gezin en geen professionele (behandelrelatie hebben met het gezin, zoals vrienden, kennissen, burens etc.

Kindermishandeling

Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend, aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Het gaat hierbij om: seksuele mishandeling, fysieke mishandeling, emotionele / psychische mishandeling, fysieke verwaarlozing, emotionele / psychische verwaarlozing en getuige zijn van huiselijk geweld.

Melding

Het kenbaar maken aan Bureau Sostenemi van een situatie of vermoeden van kindermishandeling met vermelding van persoonsgegevens van de gezinsleden.

Spoedeisende situaties

Situaties die niet langer dan 24 uur kunnen wachten om tot een oordeel te komen over de nodige vervolgstappen. Denk hierbij aan situaties zoals geweld met wapenbezit, opname bij Spoedeisende Hulp van het ziekenhuis met verwondingen die lijken te zijn toegebracht door een ander, disclosure over seksueel misbruik, zelfmoordpoging, poging tot verzwering, geweld tijdens zwangerschap etc.

Strafbaar feit

Een feit dat in een landsverordening strafbaar is gesteld.

Transparantie

Voor cliënten en professionals is helder hoe Bureau Sostenemi werkt, met wie zij contact legt of overleg voert over een melding en wat de doelen zijn.

Veiligheidsbeoordeling

Onderbouwde besluitvorming door Bureau Sostenemi over de mate van onveiligheid, wat er aan veiligheid bereikt moet worden.

Veiligheidsplan

Een beschrijving van de wijze waarop gewerkt wordt aan het veiligheidsdoel door middel van de gedetailleerde veiligheidsafspraken.

Veiligheid

Veiligheid is het bewezen gedrag dat de betrokkenen laten zien dat beschermd tegen de vastgestelde of vermoedelijke onveiligheid.

Bijlage 2 Gesprekken met kinderen

1. Gesprekken voeren met kinderen

Kinderen die te maken hebben met onveilige situaties als gevolg van kindermishandeling moeten gehoord worden en een stem gegeven worden. Om kinderen centraal te stellen bij een vermoeden van kindermishandeling is het belangrijk hen de gelegenheid te bieden om te vertellen hoe zij hun situatie beleven en hun mening te geven over waar het gezin hulp bij nodig heeft.

Mocht het niet mogelijk zijn om het daarover te hebben, dan is het ten minste belangrijk om te laten weten wie je bent, wat je al weet van de onveiligheid en dat je er bent om hem/haar en zijn/haar ouders te helpen zodat het veilig wordt. Daarnaast kun je ook uitleggen waar of bij wie het kind terecht kan, bijvoorbeeld bij de leraar op school, een tante of bij Bureau Sostenemi zelf. Ook psycho – educatie speelt een grote rol bij de gesprekken met kinderen:

- Het informeren van kinderen over de rechten van het kind en vooral over het recht om in veiligheid op te groeien;
- Dat geweld en misbruik onder geen enkele voorwaarde zijn toegestaan;
- Dat veel kinderen kampen met gevoelens van schuld en schaamte;
- Dat kinderen nooit de schuld hebben van geweld en ruzies die in het gezin plaatsvinden, ook niet als zij soms dingen doen die niet mogen;
- Zorg dat kinderen onschuldigd worden.

In principe ziet of spreekt Bureau Sostenemi in alle gevallen zowel het gemelde kind als de andere kinderen die tot hetzelfde (samengestelde) gezin horen. Dit gebeurt op basis van de wettelijke taken en bevoegdheden, zie hiervoor hoofdstuk 3 en hoofdstuk 8.4.2. van dit Handelingsprotocol.

Bureau Sostenemi zet zo veel mogelijk in op samenwerken met ouders waaronder open en transparant zijn over de zorgen, met wie er gesproken zal worden en waarover. Ook wordt er ingezet op medewerking om met de kinderen te spreken. In uitzonderingsgevallen kan met het oog op de veiligheid van het kind besloten worden om zonder medeweten van de wettelijk vertegenwoordiger(s) het gesprek met het kind te voeren. De mogelijkheden daartoe worden mede bepaald door de volgende leeftijdsgrenzen waarbij wordt aangesloten bij de Wet op de Geneeskundige Behandeloovereenkomst (WGBO):

- Jonger dan 12 jaar;
- Tussen 12 en 16 jaar;
- 16 jaar en ouder.

De weging en beslissing hiertoe wordt altijd middels intercollegiaal overleg besproken en besloten.

1.1. Kinderen jonger dan 12 jaar

Kinderen tot 4 jaar worden in ieder geval gezien. Vanaf 4 jaar kunnen zij ook worden gesproken. Bureau Sostenemi kan besluiten tot verdergaande gesprekken met het kind zonder de ouders vooraf te informeren op voorwaarde dat het kind zichzelf - direct of via anderen - heeft gemeld en de wettelijk vertegenwoordiger(s) zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen twee weken, op de hoogte worden gesteld. De termijn van twee weken kan met ten hoogste twee weken worden verlengd als bijzondere omstandigheden in het kader van onveiligheid en noodzakelijke bescherming van het kind hiertoe noodzakelijk zijn. Het besluit tot verlenging wordt door de leidinggevende genomen en onderbouwd vastgelegd in het dossier.

1.2. Kinderen van 12 tot 16 jaar

Bureau Sostenemi kan zonder toestemming van de wettelijk vertegenwoordiger(s) gesprekken voeren met een jongere van 12 tot 16 jaar op voorwaarde dat:

- Het contact is gericht op beperking van de schade bij de jongere;
- De jongere in staat is tot een 'redelijke waardering van zijn belangen' (zie paragraaf 3).

Zolang Bureau Sostenemi de inschatting maakt dat de jongere in staat is tot een 'redelijke waardering van zijn belangen' kan Bureau Sostenemi rekening houden met de wil van de jongere om geen contact op te nemen met de wettelijk vertegenwoordiger(s). De beslissing gesprekken te voeren met een jongere van 12 tot 16 jaar zonder de wettelijk vertegenwoordiger(s) daarvan op de hoogte te stellen, wordt genomen middels intercollegiaal overleg met ten minste 2 personen en de onderbouwing wordt vastgelegd in het dossier.

1.3. Jongeren van 16 jaar en ouder

Bureau Sostenemi kan gesprekken voeren met een jongere van 16 jaar of ouder. Bureau Sostenemi kan, uitsluitend wanneer de jongere daarmee instemt, de wettelijk vertegenwoordiger(s) informeren over deze gesprekken. Alleen wanneer Bureau Sostenemi de inschatting maakt dat de jongere niet in staat is tot een 'redelijke waardering van zijn belangen' kan Bureau Sostenemi de wettelijk vertegenwoordiger(s) inlichten zonder dat de jongere daarmee instemt.

2. Informatieplicht aan kinderen en jongeren

Alle betrokken gezinsleden worden zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht van het vastleggen van hun gegevens, de inhoud van de melding en de vervolgstappen die Bureau Sostenemi gaat zetten. Kinderen worden daarvan op de hoogte gesteld in het geval het kind 12 jaar of ouder is. Ook de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de jongere die de leeftijd van 12 jaar maar nog niet de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt, worden op de hoogte gesteld.

Uitsluitend de wettelijk vertegenwoordiger(s) worden op de hoogte gesteld:

- Indien het kind jonger is dan 12 jaar;
- Indien het kind 12 jaar of ouder is en niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen.

De verplichting tot informatie delen aan de wettelijke vertegenwoordigers impliceert ook de kennisgeving aan de wettelijk vertegenwoordiger bij wie het kind niet verblijft of op wiens handelen of nalaten de melding betrekking heeft. Kennisgeving aan de hier bedoelde wettelijk vertegenwoordiger vindt plaats indien en voor zover Bureau Sostenemi kan beschikken over de daarvoor noodzakelijke gegevens van de wettelijk vertegenwoordiger.

3. Wilsbekwaamheid bij kinderen

Volgens de wet zijn minderjarigen vanaf 12 jaar wilsbekwaam wanneer zij in staat zijn te komen tot een redelijke waardering van hun belangen. Dit betekent dat zij in een concreet geval hun eigen belangen kunnen waarderen. Bij een ernstige verstandelijke beperking of psychiatrische diagnose moet opnieuw overwogen worden of de minderjarige in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen.

Bijlage 3 kindermishandeling die buiten het gezin plaatsvindt

Zoals in hoofdstuk 7.4 is benoemd komt het sporadisch voor dat Bureau Sostenemi een melding krijgt over (vermoedelijke) mishandeling die buiten het gezin of de familie plaatsvindt maar bijvoorbeeld in een instelling, school of andere setting waarbij kinderen in een afhankelijkheidsrelatie zitten. De rol van Bureau Sostenemi zal dan meer van toetsende aard zijn.

De stappen die genomen worden zullen per situatie afhankelijk zijn en afgewogen worden in overleg met de directeur van Bureau Sostenemi. De melding zal allereerst worden besproken met de inspectie die een toezichthoudende taak heeft met betrekking tot de organisatie waar de kindermishandeling heeft plaatsgevonden. In het geval dat er geen inspectie is die toezicht houdt, dan zal een eerste gesprek plaatsvinden met het bestuur /de directie van de betreffende organisatie.

1. Initiatief bij het bevoegd gezag

In het eerste contact met inspectie of bestuur/directie van de betreffende instelling zal worden gesproken over hun mogelijkheden om de melding over kindermishandeling te onderzoeken en de mishandeling te stoppen. Bij aanvang neemt Bureau Sostenemi in principe een toetsende rol aan: nagaan of het bevoegd gezag (inspectie, bestuur/directie) in staat en bereid is om de verantwoordelijkheid voor het stoppen van de kindermishandeling op zich te nemen. Is dat het geval dan laat Bureau Sostenemi het onderzoeken en het treffen van passende maatregelen over aan het bevoegd gezag. Bureau Sostenemi laat zich in die gevallen informeren over de uitkomsten van het onderzoek en over de maatregelen die worden genomen. Daarbij gaat Bureau Sostenemi na of de getroffen maatregelen daadwerkelijk leiden tot herstel van de veiligheid van het kind en tot het voorkomen van herhaling van mishandeling van het gemelde kind en van andere kinderen.

2. Initiatief bij Bureau Sostenemi

In tenminste de volgende situaties zal Bureau Sostenemi zelf een meer actieve rol spelen:

- In het geval het bevoegd gezag niet over de mogelijkheid beschikt de melding van kindermishandeling te onderzoeken en passende maatregelen te treffen;
- In het geval naar het oordeel van Bureau Sostenemi een door het bevoegd gezag uitgevoerd onderzoek of de door het bevoegd gezag getroffen maatregelen onvoldoende waarborg bieden voor het verkrijgen van goed zicht op de veiligheid van het kind of voor het stoppen van de kindermishandeling.

In deze gevallen kan Bureau Sostenemi aanvullend op de gesprekken met het bevoegd gezag, ook gesprekken aangaan met het gemelde kind, met de ouders en met andere betrokkenen. Op basis van deze gesprekken kan Bureau Sostenemi:

- kind en ouders adviseren over de inzet van hulp en ondersteuning en over eventueel verdere (gerechtelijke) stappen die zij kunnen zetten;
- het bevoegd gezag adviseren over verder te zetten (gerechtelijke) stappen;
- zo nodig aangifte doen bij de politie.

Bijlage 4 Wetsartikel 1:243 a t/m c

Artikel 243a

1. De minister, belast met Justitie kan, de minister, belast met Sociale Zaken, en de minister, belast met Volksgezondheid, gehoord, een instelling aanwijzen die als advies- en meldpunt voor kindermishandeling fungeert. Dit meldpunt heeft tot taak:
 - a. het verstrekken van advies aan een persoon of instelling die een vermoeden van kindermishandeling heeft over de stappen die door hem in verband hiermee kunnen worden ondernomen en het zonedig ondersteunen daarbij;
 - b. het naar aanleiding van een melding van kindermishandeling of een vermoeden daarvan, onderzoeken of sprake is van kindermishandeling;
 - c. het beoordelen van de vraag of en zo ja tot welke stappen de melding van kindermishandeling of een vermoeden daarvan aanleiding geeft;
 - d. het in kennis stellen van andere relevante instanties van kindermishandeling of een vermoeden daarvan, indien het belang van de minderjarige dan wel de ernst van de situatie waarop de melding betrekking heeft, daartoe aanleiding geeft;
 - e. het fungeren als landelijk registratiepunt van alle gevallen van kindermishandeling of vermoeden van kindermishandeling;
 - f. het op de hoogte stellen van degene die een melding heeft gedaan, alsmede van de huisarts van de minderjarige, van de stappen die naar aanleiding van de melding zijn ondernomen.
2. Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

Artikel 243b

Het advies- en meldpunt voor kindermishandeling kan, indien dit noodzakelijk wordt geacht om een situatie van kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden van kindermishandeling te onderzoeken, een persoon of instelling, die in een beroepsmatige, hulpverlenende, pedagogische of persoonlijke relatie tot de minderjarige of zijn gezin staat, zonder toestemming van degene die de melding betreft, verzoeken om inlichtingen te verstrekken.

Artikel 243c

Degene die op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van zijn ambt of beroep tot geheimhouding verplicht is, kan zonder toestemming van degene die het betreft aan het advies- en meldpunt voor kindermishandeling inlichtingen verstrekken, indien dit noodzakelijk kan worden geacht om een situatie van kindermishandeling te beëindigen of een redelijk vermoeden van kindermishandeling te onderzoeken.